

BIULETYN MATURALNY

BARBARA WIERZBICKA-DROZDOWICZ

JĘZYK FRANCUSKI DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

CENTRALNA KOMISJA
EGZAMINACYJNA

PUBLIKACJA WSPÓŁFINANSOWANA
PRZEZ EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Autor biuletynu: **Barbara Wierzbicka-Drozdowicz**
Autor opracowania graficznego: **Maja Chmura (majachmura@wp.pl)**

Redaktor merytoryczny cyklu: **Sylwia Wojas**
Redaktor z ramienia CKE: **Lucyna Grabowska**
Redaktor językowy: **Katarzyna Martyka-Fiećko**
Redaktor techniczny: **Stefan Drobner**
Konsultacja językowa (język francuski): **André Louchin**

Stan prawny na dzień 1 grudnia 2006 r.

Wydawca: **Centralna Komisja Egzaminacyjna**
Warszawa 2007

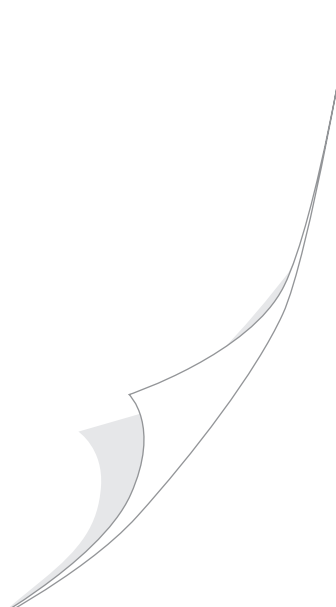
ISBN 83-7400-227-1

Łamanie tekstu:
Trzecie Oko S.C. (trzecieoko@q.pl)

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	4
I. EGZAMIN USTNY	4
1. Jak się przygotować	4
2. O czym należy pamiętać	5
3. Jak należy zdawać	5
4. Jaki jest zakres tematyczny zestawów	6
II. EGZAMIN PISEMNY	12
1. Arkusz I	12
2. Przykładowe zadania zamknięte z Arkusza I	12
3. Jak napisać compte rendu?	16
4. Arkusz II	21
5. Rozumienie i analiza tekstu czytanego	22
6. Wypracowanie	27
III. PRZEDMIOTY ZDAWANE W JĘZYKU FRANCUSKIM	29
1. Biologia	31
2. Chemia	32
3. Fizyka	33
4. Geografia	35
5. Historia	36
6. Matematyka	39

*Serdecznie dziękuję Konradowi Leszczyńskiemu
za pomoc w opracowaniu niniejszego biuletynu.
B. Wierzbicka-Drozdowicz*

Drodzy Maturzyści!

Już dwa roczniki waszych kolegów i koleżanek mają za sobą egzamin maturalny dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem francuskim. Teraz wasza kolej stawić czoła niełatwemu wyzwaniu, jakie przed wami stoi. Niniejszy biuletyn adresowany jest do wszystkich pasjonatów języka, literatury i cywilizacji francuskiej. Poziom języka, jaki reprezentujecie to owoc waszej ciężkiej codziennej pracy w klasach dwujęzycznych. Nadchodzi moment, w którym zdobytą wiedzę należy zebrać, poukładać, by za kilka miesięcy, w maju dokonać oszacowania włożonego przez was wysiłku na egzaminie maturalnym. Egzamin ten to zakończenie pewnego etapu waszej nauki, ale przede wszystkim przepustka do dalszej kariery, studiowania na wymarzonej uczelni, kierunku. Warto zatem solidnie zabrać się do pracy, by osiągnąć jak najlepszy wynik, a dotychczasowe doświadczenia waszych poprzedników wykorzystać w jak najlepszy sposób. Otrzymane przez was świadectwo maturalne będzie odzwierciedleniem włożonego wysiłku w naukę. Jeśli uzyskacie zadowalające wyniki, to otrzymacie również zaświadczenie wydawane przez Ambasadę Francji w Polsce potwierdzające wasz stopień znajomości języka francuskiego. Niniejszy biuletyn powinien wam posłużyć za drogowskaz w poruszaniu się po zawilóściach struktury egzaminu, technikach zdawania oraz tematyki, jaka w nim występuje. Życząc wam „bonne chance” zapraszam do lektury biuletynu.

I EGZAMIN USTNY

1. JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ

Do tego egzaminu przygotowujesz się cały rok, na lekcjach z tzw. *lecture analytique* (*méthodique*), pieczołowicie analizując 20 tekstów, które znajdują się w zestawach egzaminacyjnych. Praca nad tekstami odbywa się pod kierunkiem nauczyciela, który pomaga ci odkryć bogactwo myśli autora i maestrię jego warsztatu literackiego, ale nie zapomnij, że najważniejszy jest twój własny wkład pracy. *Lecture analytique* jest pasjonująca, jeśli podejdziesz do tekstu jak odkrywca, jak badacz, który po nitce dochodzi do kłębków. Zanim przejdziesz do czytania zadanego fragmentu, zorientuj się w kontekście epoki, najważniejszych wydarzeniach historycznych i kulturalnych, prądach literackich i filozoficznych, przejrzyj biografię autora. Pamiętaj, że żadne dzieło nie powstaje w oderwaniu od realiów, w których żyje jego autor. Nie zagłębiaj się w szczegóły, wybierz to, co ciekawe i ważne. A przy okazji dowiesz się rzeczy, które z pewnością przydadzą się przy zdawaniu innych przedmiotów! I najważniejsze: twoje poszukiwania nie będą długie i mozolne: wszystko znajdziesz w mgnieniu oka w internecie!

Tekst musisz znać świetnie. Rozumieć nie tylko słowa, ale i ich znaczenie w zdaniu. Fragmenty są krótkie, nie stracisz dużo czasu na ich tłumaczenie. Przyda się przeczytanie ich na głos 2–3 razy: będziesz przytaczał cytaty, nie warto psuć dobrego wrażenia dukając...

Analizujesz tylko fragment, ale zapoznaj się ze streszczeniem utworu, bardzo ci to pomoże w zrozumieniu treści i wyciągnięciu wniosków.

Nie kuj analiz na pamięć! Egzaminator natychmiast się zorientuje, że nie wiesz, o czym mówisz. W stresie na pewno zapomnisz jakiegoś słowa, stracisz wątek i zaniemówisz. Poza tym wystarczy inaczej sformułowane niż na lekcji pytanie, abyś wpadł w panikę.

Pamiętaj, że bardzo cenne będą twoje własne przemyślenia, opinie, nie muszą one zawsze zgadzać się z interpretacją nauczyciela, muszą natomiast przejawiać logiczny tok myślenia i dojrzałość twojego poziomu wiekowego. Ileż razy zdarzyło mi się, że uczniowie odkrywali rzeczy, na które nie tylko ja nie wpadłam, ale również nie zauważyli ich uczeni krytycy!

Lecture analytique jest inną metodą pracy z tekstem niż te, które znasz z lekcji polskiego. Ale to nie znaczy, że jest trudna. Wręcz przeciwnie! To świetna zabawa z literaturą. I jako taką ją potraktuj, a zdasz egzamin z równą lekkością, jak twoi koledzy z lat poprzednich.

W zestawie, jaki wylosujesz, będą się znajdować:

Tekst fragmentu literackiego, ten sam, który analizowałeś na lekcjach.

ZADANIE 1

— polegające na zapoznaniu się z tekstem w czasie przygotowania do odpowiedzi;

ZADANIE 2

— polegające na umieszczeniu tekstu w kontekście epoki, ogólnym przedstawieniu tematyki utworu i jego autora (wprowadzenie do prezentacji);

ZADANIE 3

— prezentacja podanej osi tekstu;

ZADANIE 4

— dyskusja z egzaminatorem.

Dyskusja ta będzie zawierała dwie części:

1. tzw. *question transversale* (pytanie przekrojowe), a zatem pytanie dotyczące problematyki całego *groupement des textes*: tu możesz być poproszony np. o porównanie ujęcia tematu przez dwóch autorów;
2. tzw. *question générale* będące pytaniem związanym z tematyką testu, ale odnoszącym się do twojej wiedzy ogólnej, rzeczywistości, w której żyjesz, twoich osobistych doświadczeń.

Pytania do zad. 4 nie będą znajdowały się w wylosowanym przez ciebie zestawie egzaminacyjnym, w dużej mierze wynikać będą z przebiegu twojej wypowiedzi.

2. O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ

Wchodząc na egzamin, przywitaj komisję z uśmiechem, automatycznie wywołasz uśmiech na twarzach egzaminatorów. Spokojnie wylosuj zestaw, nawet jeśli nie będzie to twój wymarzony, masz 15 min. na przygotowanie się do odpowiedzi. To dużo, wzięwszy pod uwagę, że tekst jest ci doskonale znany. Przede wszystkim, przeczytaj uważnie pytanie i upewnij się, że je zrozumiałeś. Może być sformułowane inaczej niż na lekcji, ale bądź pewien, że analiza dokonana na lekcjach jest wystarczająca, aby na nie odpowiedzieć. Wybierz odpowiednie elementy i zanotuj je **w punktach** lub za pomocą **schematu**. Nie trać czasu na formułowanie całych zdań, twoja znajomość języka francuskiego jest wystarczająca, aby omówić skrótowe notatki. Robiąc notatki, pamiętaj o odpowiedniej organizacji swojej wypowiedzi: najpierw idea, a potem poparcie jej przykładami z tekstu. Nigdy odwrotnie!

3. JAK NALEŻY ZDAWAĆ

No i już jesteś przy zielonym stoliku! Teraz wszystko w twoich rękach. Zadanie 1. wykonałeś. Teraz spokojnie rozpoczynasz od zadania 2, bo taki jest logiczny przebieg egzaminu. Następnie przechodzisz do prezentacji (zadanie 3). Egzamin toczy się w całości w języku francuskim. Jeśli wyleci ci jakieś słówko z głowy, nie panikuj, nie szukaj go na siłę, omów je za pomocą innych, prostych słów, tak jakbyś miał je zdefiniować dużo młodszemu bratu. Egzaminator nie będzie ci przerywał ani poprawiał twoich błędów. Nie mów do ściany ani do stołu, patrz na egzaminatora, nie bój się go: on też chce, abyś ten egzamin zdał! A twoja postawa znacząco wpływa na atmosferę i, co za tym idzie, końcowy rezultat egzaminu.

Odpowiadając na 3 pytanie, pamiętaj o odpowiedniej strukturze wypowiedzi: wprowadzenie, rozwinięcie, podsumowanie, wyraźnie oddzielaj te części odpowiednimi słowami wiążącymi (*connecteurs logiques*), przejrzystość twojej prezentacji jest już połową sukcesu.

Kontroluj czas swojej wypowiedzi, aby dać szansę egzaminatorowi na przeprowadzenie dyskusji. Postaraj się odpowiedzieć na pytanie 2. i 3. w ciągu 5–8 minut.

Dyskusja z egzaminatorem (zadanie 4) rozpocznie się od pytania przekrojowego. A kiedy już na nie odpowiesz, padnie pytanie dotyczące wiedzy ogólnej. To najprzyjemniejsza część egzaminu, bo nie odnosi się już do twojej wiedzy szkolnej, lecz życiowej. Jeśli nie rozumiałeś pytania, poproś o powtórzenie: *Pourriez-vous répéter, s.v.p.?* Egzaminator przeformułuje pytanie tak, abyś zrozumiał. Teraz najgorsze masz już za sobą, odetchnij zatem głęboko i swobodnie prezentuj swoje opinie.

I tak dobrnąłeś do szczęśliwego końca egzaminu.

Pozostaje tylko jedno pytanie: „Ile zdobyłem punktów?”.

MOŻESZ ZDOBYĆ MAKSYMALNIE 20 PUNKTÓW.

— JAK TO ZROBIĆ?

Najpierw prawidłowo usytuujesz tekst, podając jego rodzaj, dane autora, czas i kontekst publikacji, temat utworu i miejsce danego fragmentu w całości utworu. Zajmie ci to chwilę, a już masz 1 punkt. Następnie przejdiesz do prezentacji, przedstawiając główne idee i obrazując je przykładami z tekstu uwzględniającymi elementy formalne, które podpowiada ci treść zadania. Zadbasz o logiczne powiązanie części wypowiedzi i dokonasz podsumowania, zawierającego twoją opinię. Pełna odpowiedź da ci 7 punktów (6 za rozwinięcie i 1 za podsumowanie). 6 punktów możesz otrzymać za dyskusję z komisją, jeśli będziesz logicznie argumentował, prawidłowo wnioskował, umiał bronić swojego stanowiska i trafnie odniesiesz się do realiów polskich lub prądów artystycznych bądź epoki literackiej. Razem masz już 14 punktów, pozostałe możliwe do uzyskania 6 punktów przyznawane jest za umiejętności językowe. Jeśli mówisz płynnie, prawidłowo intonujesz, masz duży zasób słownictwa i nie popełniasz wielu błędów (kilka drobnych może ci się zdarzyć), dostaniesz maksimum. Pamiętaj jednak, że jeżeli w twojej wypowiedzi nie uwzględniłeś wszystkich zadań (np. nie odpowiedziałeś na pytanie przekrojowe lub nie byłeś w stanie dyskutować z egzaminatorem), możesz otrzymać maksymalnie 3 punkty za umiejętności językowe.

4. JAKI JEST ZAKRES TEMATYCZNY ZESTAWÓW

Zestawy tworzone są w odniesieniu do *groupement des textes*, ustalonych wcześniej i podanych uczniom do wiadomości na początku III klasy liceum (a nawet wcześniej, jeśli jest taka możliwość organizacyjna). Zawierają zatem pytania dotyczące problematyki wybranych tekstów literackich (teksty te każdego roku są inne).

Standardy wymagań egzaminacyjnych znajdziesz w *Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych*, który znajduje się w twojej bibliotece szkolnej, jak również na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej pod adresem: www.cke.edu.pl, w dziale „Informatory”.

Techniki analizy tekstu, których znajomość jest ci niezbędna, to te, które poznawałeś przez cały okres nauki w liceum, a zatem:

TECHNIKI ANALIZY TEKSTU	OUTILS D'ANALYSE
Zdanie	La phrase
Denotacja i konotacja	Dénotation et connotation
Pola leksykalne	Les réseaux lexicaux
Figury stylistyczne	Les figures de style
Poziomy języka	Les registres de la langue
Narracja i mowa	Récit et discours
Ton tekstu	Le ton du texte
Tekst narracyjny	Le texte narratif
Tekst opisowy	Le texte descriptif
Tekst objaśniający	Le texte explicatif
Tekst argumentacyjny	Le texte argumentatif
Tekst wyrażający nakaz lub zakaz	Le texte injonctif

Postaci narracji/opowiadania	Les personnages du récit
Teatr	Le théâtre
Poezja	La poésie
Lektura linearna	La lecture linéaire
Lektura metodyczna	La lecture méthodique

RADA:

Informator, o którym wyżej mowa, powinien być twoim przewodnikiem po strukturze egzaminu maturalnego, kryteriach oceniania, wymaganiach, jakim musisz sprostać już od momentu, w którym zdecydowałeś się wybrać język francuski w wersji dwujęzycznej na maturze. Znajdziesz tam praktycznie wszystko, co z maturą jest związane, włącznie z przykładowymi zestawami do egzaminu ustnego, jak i arkuszami do części pisemnej i rozwiązaniami zadań.

Warto zatem mieć go u siebie, pod ręką. Arkusze, jak i odpowiedzi do zadań wraz z transkrypcjami tekstów ze słuchu z matury 2005/2006 znajdziesz również na stronie www.cke.edu.pl.

A OTO PRZYKŁADOWY ZESTAW Z EGZAMINU USTNEGO:

Zestaw pochodzi z groupement des textes zatytułowanego: „Critique sociale”, a zawierającego poza tym teksty trzech innych autorów: Du Bellaya, Molière’a i Pascala.

Sujet d’examen

1. Lisez le texte ci-dessous.
2. Situez le texte et présentez-le au jury.
3. Répondez à la question suivante en vous appuyant sur les éléments formels présents dans le texte (énonciation, champs lexicaux, structures syntaxiques, figures de style, etc.) :
« Montrez le caractère utopique de la société représentée dans le conte. »
4. Vous répondrez ensuite aux questions du jury.

TEXTE

Voltaire Candide – chapitre 1

Candide et Cacambo montent en carrosse; les six moutons volaient, et en moins de quatre heures on arriva au palais du roi, situé à un bout de la capitale. Le portail était de deux cent vingt pieds de haut, et de cent de larges ; il est impossible d’exprimer quelle en était la matière. On voit assez quelle supériorité prodigieuse elle devait avoir sur ces cailloux et sur ce sable que nous nommons or et pierreries.

Vingt belles filles de la garde reçurent Candide et Cacambo à la descente du carrosse, les conduisirent aux bains, les vêtirent de robes d’un tissu de duvet de colibri ; après quoi les grands officiers et les grandes officières de la couronne les menèrent à l’appartement de Sa Majesté au milieu de deux files, chacune de mille musiciens, selon l’usage ordinaire. Quand ils approchèrent de la salle du trône, Cacambo demanda à un grand officier comment il fallait s’y prendre pour saluer Sa Majesté : si on se jetait à genoux ou ventre à terre; si on mettait les mains sur la tête ou sur le derrière ; si on léchait la poussière de la salle; en un mot, quelle était la cérémonie. « l’usage, dit le grand officier, est d’embrasser le roi et de le baiser des deux côtés. » Candide et Cacambo sautèrent au cou de Sa Majesté, qui les reçut avec toute la grâce imaginable, et qui les pria poliment à souper.

En attendant, on leur fit voir la ville, les édifices publics élevés jusqu'aux nues, les marchés ornés de mille colonnes, les fontaines d'eau pure, les fontaines d'eau rose, celles de liqueurs de canne de sucre qui coulaient continuellement dans de grandes places pavées d'une espèce de pierreries qui répandaient une odeur semblable à celle du gerofle et de la cannelle. Candide demanda à voir la cour de justice, le parlement ; on lui dit qu'il n'y en avait point, et qu'on ne plaiderait jamais. Il s'informa s'il y avait des prisons, et on lui dit que non. Ce qui le surprit davantage, et qui lui fit le plus de plaisir, ce fut le palais des sciences, dans lequel il vit une galerie de deux mille pas, toute pleine d'instruments de mathématique et de physique.

A jak może wyglądać twoja odpowiedź?

2. Situez le texte et présentez-le au jury.

L'auteur de ce texte, Voltaire est un des plus illustres écrivains du XVIIIe siècle. Cette époque, appelée le Siècle des Lumières, a été marquée par le rationalisme philosophique et l'exaltation des sciences ainsi que par la critique d'ordre sociale et de la hiérarchie religieuse, principaux éléments de l'idéologie politique qui étaient le fondement de la Révolution Française. C'est donc la raison, la science et le respect pour l'humanité qui devaient illuminer cet âge nouveau.

L'extrait vient d'un conte philosophique de Voltaire, « Candide », considéré comme l'un de ses chefs-d'œuvre. Le héros, Candide, est un jeune homme crédule à qui son précepteur, Pangloss, inculque une théorie très simpliste sur l'optimisme. Les mésaventures du jeune héros mettent à mal cette doctrine. Dans cet extrait, Candide et son maître vont dans le pays d'Eldorado.

3. Répondez à la question suivante en vous appuyant sur les éléments formels présents dans le texte (énonciation, champs lexicaux, structures syntaxiques, figures de style, etc.) :

« Montrez le caractère utopique de la société représentée dans le conte. »

Pour commencer, il faudrait expliquer ce que veut dire le mot « utopie ». Il vient du titre d'une oeuvre de Thomas Moore, « Utopia », et est le nom d'une île imaginaire habitée par une société idéale. Le mot vient du grec et signifie : nulle part.

Le monde présenté dans cet extrait est aussi un monde merveilleux. D'abord, plusieurs éléments lexicaux le prouvent :

- l'emploi constant d'hyperboles dans la description : exagération des chiffres : *portail de deux cent vingt pieds de haut, et de cent de large*, lignes 3, 4, *mille musiciens*, l.11, *mille colonnes*, l.21 et des dimensions : *édifices publics élevés jusqu'aux nues*, l.20, 21
- l'emploi de termes élogieux soulignant la perfection du pays : *belles filles*, l.7, *supériorité prodigieuse*, l.5, *toute la grâce imaginable*, l.18, *poliment*, l.19, *qui lui fit pour le plaisir*, l.28.
- l'emploi de termes connotant le luxe et le dépaysement : un *carrosse* attelé à des *moutons* filant comme le vent, les *bains*, les *grandes officières de la couronne*, les *fontaines de liqueurs*, les places pavées de pierreries, les odeurs de girofle et de cannelle, le *tissu de duvet de colibri*.

Le caractère utopique se voit également dans le fonctionnement de différents domaines de la société. :

- le transport et l'urbanisme (paragraphe 1) : la rapidité de se déplacer, inconnue dans les grandes villes toujours encombrées : *Volait, en moins de..., on arriva* l.1, 2 ; les chiffres fabuleux et l'aveu *il est impossible d'exprimer*, l.3.
- l'hospitalité des habitants d'Eldorado (paragraphe 2) qui semble peu habituelle à l'égard de modestes étrangers : verbes : *réçurent, les conduisirent, les menèrent, les reçut, les pria*. Aussi, une simplicité

et bienveillance d'accueil observées à la cour royale, bien différentes du protocole strict de la Cour de France : *Embrasser le roi et le baiser des deux cotés, sautèrent au cou de sa majesté, qui les reçut... et les pria poliment.*

- la beauté et le bien-être (par.3) qu'évoquent les installations urbaines (notamment les agréables odeurs), étonnant pour quelqu'un qui connaît les inconvénients de la vie dans des grandes villes.
- l'absence du système judiciaire (par. 3) et de répression : *demanda à voir la cour de justice... et on lui dit que non l.20, 21.*
- un grand intérêt porté pour les sciences et le progrès qui se voit dans l'exagération de la grandeur : *galerie de deux mille pas* et du nombre : *toute pleine de...* l.23.

Pour conclure, on voit bien que tous ces éléments permettent de caractériser cet univers comme un monde idéal, une utopie. Vanter son fonctionnement était pour Voltaire un moyen de critiquer la société de son temps et de proposer un projet de société où s'exprimaient ses idéaux en matière politique et sociale.

C'est tout, merci.

I już. W sposób metodyczny i zorganizowany dokonałeś prezentacji. Gdyby była niepełna, komisja może postawić ci dodatkowe pytanie do tekstu, ale w tym przypadku nie ma takiej potrzeby.

Teraz czeka cię pytanie dotyczące całego *groupement des textes*. W tym przypadku mogły być one następujące:

- Parmi les textes du groupement étudié, lequel vous apparaît le plus convaincant et pourquoi ?
- Quel aspect de la vie sociale est commun aux textes de Pascal et Voltaire ?
- En donnant des exemples issus des textes du groupement « La critique sociale », dites quels sont les procédés d'écriture les plus utilisés ?

Na koniec postawione ci zostanie pytanie ogólne, które w tym przypadku mogło brzmieć tak:

- En faisant référence aux mêmes domaines que Voltaire, décrivez votre société idéale.
lub
- Pensez-vous que l'homme du XXIe siècle a atteint les idéaux dont rêvait Voltaire ?

I tutaj możesz puścić w ruch swoją wyobraźnię, wyrazić swoją opinię, przedyskutować ją z komisją. Reaguj na pytania egzaminatora, broń swojego zdania, argumentuj skutecznie, dbaj o poprawność swojego języka, a otrzymasz maksymalną ilość punktów.

Tak oto skończył się twój egzamin ustny. Uff... Nie było tak źle, prawda? Podziękuj komisji, uśmiechnij się na pożegnanie i spokojnie oczekuj wyników. Jeśli odpowiedziałeś prawie tak, jak w zaproponowanym modelu, będą znakomite!

Na koniec szczegółowe kryteria oceny egzaminu ustnego:

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU USTNEGO		LICZBA PUNKTÓW
A. PREZENTACJA TEKSTU		
Usytuowanie tekstu	■ poprawne usytuowanie tekstu,	1
	■ częściowe usytuowanie lub brak usytuowania tekstu.	0
Przedstawienie treści i struktury tekstu	■ pełne zrozumienie tekstu ■ prawidłowe przedstawienie głównej myśli/problemu zawartego w tekście ■ treść sformułowana własnymi słowami, cytaty trafnie dobrane i prawidłowo skomentowane ■ prawidłowe określenie głównej myśli/głównego problemu tekstu ■ wskazanie głównych myśli i związków logicznych między częściami tekstu ■ zdający logicznie i swobodnie rozwija swoją wypowiedź	6-5
	■ nieznaczące zakłócenie rozumienia tekstu ■ drobne uchybienia w określeniu głównej myśli/problemu tekstu ■ treść sformułowana własnymi słowami, cytaty trafnie dobrane ale tylko częściowo skomentowane ■ zdający nie do końca logicznie konstruuje swoją wypowiedź	4-3
	■ niepełne zrozumienie tekstu ■ znaczne uchybienia w określeniu głównej myśli/problemu tekstu ■ treść sformułowana własnymi słowami, cytaty pozbawione komentarza ■ wypowiedź nie do końca logiczna i chaotyczna	2-1
	■ brak zrozumienia tekstu ■ brak przedstawienia głównej myśli problemu tekstu ■ cytowanie tekstu ■ treść sformułowana własnymi słowami, parafrazowana, brak cytatów, ■ brak logiki wypowiedzi	0
Podsumowanie prezentacji	■ prawidłowe podsumowanie prezentacji, zawierające własną opinię na temat treści tekstu i/lub jego struktury	1
	■ podsumowanie niezgodne z treścią tekstu i/lub brak w podsumowaniu własnej opinii/komentarza na temat treści tekstu lub opinia/komentarz nie wynikające z treści prezentowanego tekstu	0

B. ROZMOWA NA PODSTAWIE TEKSTU	
■ odpowiedzi poprawne i pełne ■ umiejętność obrony swojego stanowiska ■ bogata, logiczna argumentacja ■ prawidłowe wnioskowanie i uogólnienia wskazujące na zrozumienie tekstu/poruszanej problematyki ■ oryginalne i trafne odniesienie do realiów kulturowych	6-5
■ odpowiedzi poprawne, ale niepełne ■ umiejętność obrony swojego stanowiska ■ argumentacja logiczna, ale mało urozmaicona ■ na ogół prawidłowe wnioskowanie i uogólnienia wskazujące na zrozumienie tekstu/poruszanej problematyki, lub niewielkie uchybienia względem tekstu ■ częściowo trafne odniesienie do realiów kulturowych	4-3
■ odpowiedzi częściowo błędne i niepełne ■ trudności w obronie swojego stanowiska ■ argumentacja mało urozmaicona, częściowo nielogiczna ■ błędy we wnioskowaniu wskazujące na niepełne zrozumienie tekstu poruszanej problematyki ■ trudności ze znalezieniem odniesienia do realiów kulturowych	2-1
■ odpowiedzi błędne lub ich brak ■ brak umiejętności obrony swojego stanowiska, ■ błędy we wnioskowaniu wskazujące na niezrozumienie tekstu poruszanej problematyki, ■ całkowity brak odniesienia do realiów kulturowych	0
UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE ZAPREZENTOWANE PODCZAS EGZAMINU	
■ wypowiedź w pełni poprawna, bogate słownictwo, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka	6
■ wypowiedź poprawna, bogate słownictwo, nieliczne błędy językowe nie zakłócające komunikacji, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka	5
■ wypowiedź poprawna, adekwatne do tematu słownictwo, błędy językowe sporadycznie zakłócające komunikację, poprawna wymowa i intonacja	4
■ słownictwo adekwatne do tematu, ale mało urozmaicone, błędy językowe sporadycznie zakłócające komunikację, poprawna wymowa i intonacja	3
■ słownictwo adekwatne do tematu, ale mało urozmaicone, błędy językowe częściowo zakłócające komunikację, uchybienia w wymowie i intonacji	2
■ słownictwo adekwatne do tematu, ale bardzo ubogie, błędy językowe częściowo zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji	1
■ słownictwo bardzo ubogie, nie adekwatne do tematu, błędy językowe często zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji	0

II EGZAMIN PISEMNY

Egzamin pisemny składa się z dwóch części:

1. CZĘŚĆ PIERWSZA (90 MIN) – ARKUSZ I

Arkusz 1, zawierający 3 zadania odnoszące się do wysłuchanych tekstów, prezentowanych przez rodzimych użytkowników języka francuskiego. Każdy z nich usłyszysz 2 razy, nagrania przedzielone będą przerwami na zapoznanie się z treścią zadań, rozwiązanie ich i sprawdzenie. Teksty różnią się formą i tematyką, łączny czas ich nagrania to ok. 10 min.

Do pierwszych dwóch tekstów będą odnosiły się tzw. zadania zamknięte i otwarte (wielokrotny wybór, prawda/fałsz, dobieranie, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytania). W każdym zadaniu będzie 10 pytań, za każdą dobrą odpowiedź otrzymujesz 1 punkt. Łącznie zatem możesz ich otrzymać 20.

Trzeci z wysłuchanych tekstów posłuży napisaniu przez siebie sprawozdania (compte rendu), za które maksymalnie możesz otrzymać 20 punktów. Razem możesz więc ich zdobyć w arkuszu pierwszym 40.

JAKICH RODZAJÓW TEKSTÓW MOŻESZ OCZEKIWAĆ?

Są to zwykle fragmenty oryginalnych francuskich audycji radiowych, zawierających rozmowy, dyskusje, debaty, wywiady, wystąpienia, instrukcje, porady. Nie bój się szumów i hałasów, które mogłyby zakłócić zrozumienie, jak to często w radiu bywa, nagrania będą czyste i klarowne. Nie będą też bardzo długie: 2–3 min każde z nich.

JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ?

W zasadzie, ukończywszy sekcję dwujęzyczną, nie masz problemu z rozumieniem języka francuskiego. I, jak wskazują na to dotychczasowe wyniki, dwa pierwsze zadania nie sprawiają zdającym żadnych trudności i często zdobywają za nie maksymalną, bądź bardzo wysoką liczbę punktów. Ale zawsze możesz się wprawić słuchając radia francuskiego: tu najbardziej przydatne będą programy informacyjne. Ich zrozumienie możesz zweryfikować, słuchając potem wiadomości polskich. Jeśli poszperasz w Internecie, znajdziesz tam również cały wachlarz ćwiczeń ze słuchu na różnych poziomach.

2. PRZYKŁADOWE ZADANIA Z EGZAMINU MATURALNEGO

COMPREHENSION ORALE

ZADANIE 1. TRANSKRYPCJA

Document audio enregistré à la station France Inter (le 25.10.1999)

Durée: 3 minutes

Robert Arnaud « Histoires possibles et impossibles »

La magie c'est inexplicable, l'inconnu, c'est tout ce qu'on ne comprend pas. A partir du moment où une chose peut s'expliquer, elle n'est plus magique.

Pour les premiers hommes tout était magique. Une graine devenant une plante, le tonnerre, le jour, la nuit. Et puis, il y a eu, sans doute, des hommes plus malins que les autres qui ont deviné certaines lois de la nature et qui ont su s'en servir pour avoir un avantage sur les autres hommes. C'est le début de la magie. L'homme qui le premier a su observer le ciel et ses variations, a pu prévoir le temps, a levé son bâton pour commander à l'orage, est passé pour un sorcier.

Plus tard, chez les Egyptiens, les Babyloniens, il y avait des hommes qui se servaient de leurs connaissances pour s'assurer un pouvoir. Les grands prêtres étaient des maîtres de la magie.

Si la magie fascinait et inquiétait le peuple, elle n'a jamais fait bon ménage avec l'Eglise. Elle était très très mal perçue par l'Eglise puisqu'à l'époque de l'Inquisition, il y a eu de très très nombreux bateleurs vraiment qui faisaient de petits trucs qui amuseraient plutôt aujourd'hui et qui ont été brûlés sur les bûchers sous l'accusation de sorcellerie. Mais il est bien évident que les magiciens qui avaient la chance d'avoir des protecteurs comme des rois, des reines ou des nobles puissants étaient un peu à l'abri des foudres de l'Inquisition.

A l'origine, la magie était donc un moyen de s'imposer, d'impressionner et puis, peu à peu, la magie est devenue une distraction pour le peuple.

Vous avez eu des artistes depuis l'Antiquité. Les premiers c'étaient les joueurs de gobelets, des tours qui sont d'ailleurs maintenant toujours faits sous d'autres formes puisque tout a évolué, bien entendu. Et puis après, bien petit à petit, vous avez eu les trouvères, les troubadours, les gens qui chantaient, qui jonglaient, et puis on est arrivé à faire ... des gens se sont spécialisés, sont devenus experts dans l'art de créer le merveilleux et non pas seulement de montrer leur adresse, car la prestidigitacion n'est pas seulement, si vous voulez, de tromper les gens et de leur poser un problème. Beaucoup trop de magiciens et beaucoup de public, pensent que la magie c'est uniquement poser un problème aux gens – « Ah, comment a-t-il fait? » Or, ce n'est pas ça. Le merveilleux n'est pas l'impossible. Je dis toujours « Aller sur la Lune » c'est de l'impossible hier, réalisé aujourd'hui. Ce n'est pas merveilleux.

Voir une cigarette transformée en un bouquet de fleurs parce qu'une jolie femme passe, c'est beaucoup moins calé que la télévision ou que la fusée qui va sur la Lune et c'est beaucoup plus merveilleux. C'est dire que la prestidigitacion c'est la poésie vivante. C'est le rêve réalisé. En quelque sorte, si vous voulez, le magicien n'est pas un gourou, mais est le poète de l'impossible, le comédien du merveilleux.

La magie était aussi la distraction des rois, des princes. On recevait les magiciens, les illusionnistes à la cour. On les reçoit encore d'ailleurs.

Et, une chose amusante que beaucoup de gens ne savent pas, c'est qu'à la cour d'Angleterre il y a une tradition qu'on fasse de la magie, de la prestidigitacion. Le duc de Windsor faisait beaucoup de prestidigitacion. Quand vous allez faire un congrès en Angleterre, vous avez toujours le lord-maire qui vient. Il y a toujours des représentations de la part de la reine. La prestidigitacion a eu un effet, a eu une importance énorme dans la vie de tous les pays.

Il ne faut pas oublier que énormément de savants ont été magiciens. Enormément, de très nombreux écrivains. Rabelais était magicien. Quand vous voyez les aventures de Gargantua ou Pantagruel, il y des tours de tsiganes qui sont réellement dominés: donc Rabelais connaissait la prestidigitacion.

Les magiciens ont eu une assez mauvaise réputation jusqu'au XIX-e siècle. Avant, ils étaient perçus comme des sorciers en tout cas, comme des gens dont il fallait se méfier.

A partir du XIX-e siècle, la magie devient un spectacle.

Alors apparaît Robert Houdin. Robert Houdin c'est l'homme qui va radicalement changer l'image de la magie. C'est un savant, un mécanicien horloger, hors pair, un génie de l'invention au service du public et de l'amélioration de notre vie quotidienne. Il a par exemple inventé l'interrupteur électrique, le taximètre, un système de périscope, la pendule électrique.

Il a fait des premières études sur le téléphone et surtout les premières expériences sur l'ampoule électrique avec filament végétal 15 ans avant Edison.

Il a révolutionné le spectacle de magie aussi. Parce qu'il a jeté aux orties les oripeaux de l'antique magicien – la robe longue et le chapeau pointu. Non, il est en habit moderne, il reçoit ses admirateurs dans un salon et ses expériences, ses tours vont faire le tour du monde. Il y a l'avant et l'après Robert Houdin.

EXERCICE 1. (10 POINTS)

Observez les questions ci-après. Ecoutez deux fois l'enregistrement et choisissez pour chaque phrase la suite qui convient. Cochez une lettre correspondant à la suite des mots choisie A, B, ou C.

1.1. La magie est

- A. ce qui est incompréhensible.
- B. un art réservé à une élite.
- C. un pouvoir d'origine surnaturelle.

2.2 Les premiers magiciens

- A. étaient d'origine divine.
- B. ont découvert certaines lois naturelles.
- C. étaient élus par le peuple pour gouverner.

2.2 Des prêtres égyptiens et babyloniens

- A. voulaient dominer le peuple.
- B. consultaient des spécialistes en acoustique.
- C. utilisaient leur savoir pour dominer la nature.

2.2 Au temps de l'Inquisition

- A. la magie n'intéressait pas le peuple.
- B. à la cour on percevait toujours mal les tours de magie.
- C. certains magiciens n'ont pas été brûlés vifs grâce à leurs protecteurs.

2.2 Selon le texte la prestidigitatation consiste surtout à

- A. poser un problème aux gens ignorant la magie.
- B. montrer l'adresse des prestidigitateurs.
- C. créer des choses merveilleuses.

2.2 En Angleterre

- A. la tradition de faire de la magie n'existe pas.
- B. on accueille toujours des illusionnistes à la cour.
- C. le duc de Windsor détestait les magiciens.

2.3 L'écrivain Rabelais

- A. a écrit des traités de magie.
- B. connaissait certainement la magie.
- C. a combattu les magiciens.

2.2 Jusqu'au XIX-ème siècle

- A. les magiciens n'avaient pas une bonne image.
- B. la magie a eu une importance sur la vie des pays.
- C. les magiciens se sont méfiés des sorciers.

2.2 Robert Houdin

- A. s'est intéressé à l'électricité.
- B. était l'élève de Edison.
- C. a mis au point le téléphone.

2.2 Au XIX-ème siècle, grâce à Robert Houdin

- A. les magiciens commencent à s'habiller de façon normale.
- B. les gens perdent confiance dans les magiciens.
- C. le nombre de magiciens a augmenté.

KLUCZ ODPOWIEDZI. Maksymalnie 10 punktów.

ZADANIE 1.	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10
	A	B	A	C	C	B	B	A	A	A

ZADANIE 2. TRANSKRYPCJA

Document audio enregistré à la station Europe 1, le 24 novembre 2003

Durée: 2 minutes

Première personne:

Hier soir jeudi, le PMU devait présenter en avant-première le nouveau service de prise de paris sur Internet qui ouvrira ses portes au grand public lundi. Les internautes auront la possibilité de parier sur des courses directement sur Internet. Un développement sur lequel le PMU travaille depuis maintenant quatre ans mais dont le lancement a été retardé pour des questions de sécurité informatique.

En début de semaine prochaine, le site PMU.fr va se transformer en portail pour accueillir un espace « paris en ligne » à côté des informations liées à l'actualité du monde des courses hippiques et de la présentation institutionnelle de l'opérateur de Pari Mutuel Urbain, qui détient un monopole d'Etat en France sur les paris de courses hippiques.

L'internaute joueur aura accès à l'ensemble des courses du PMU.

Deuxième personne:

A partir d'aujourd'hui les parieurs peuvent miser sur les courses hippiques du PMU sur Internet. L'entreprise de paris hippiques poursuit ainsi l'opération de rajeunissement de sa clientèle et sa recherche de croissance.

En introduisant les paris sur Internet le PMU affiche un double objectif: attirer une clientèle plus jeune, une estimation de cinquante mille parieurs supplémentaires a été faite, et séduire des femmes pour les inciter à miser sur les courses. Les paris seront faciles à passer, explique Bertrand Belinguier, le président du PMU. Le parieur aura la possibilité sur son ordinateur de consulter le détail de ses jeux et l'historique de tous ses mouvements de compte.

Selon Bertrand Belinguier, il suffira pour le parieur d'ouvrir un compte auprès du PMU et puis de se laisser guider par un système de prise de paris qui est extrêmement simple et qui lui permettra de faire fonctionner son compte exactement comme un compte bancaire. De procéder à des retraits si bon lui semble dans un temps extrêmement court parce que ses gains seront immédiatement crédités après l'arrivée de la course.

Grâce à ce nouvel accès aux paris, le PMU prévoit une croissance de son activité de 8% en 2003.

EXERCICE 2. (10 POINTS)

Observez les questions ci-après. Ecoutez deux fois l'enregistrement et répondez «VRAI» ou «FAUX» à ces affirmations. Cochez la case correspondant à la réponse choisie.

	VRAI	FAUX
2.1. L'événement à l'origine du document est la présentation du chiffre d'affaires du Pari Mutuel Urbain (PMU).		
2.2. Le site Internet du PMU va permettre aux lecteurs de proposer des noms à des chevaux de courses.		
2.3. Le lancement de l'opération a pris du retard à cause du manque de personnel compétent.		
2.4. Le site du PMU sera entièrement consacré aux paris en ligne.		
2.5. Le PMU est la plus grande société de paris hippiques en France.		
2.6. L'objectif des concepteurs du PMU sur Internet n'est pas uniquement d'attirer les jeunes.		
2.7. Pour jouer, le parieur va être obligé de donner au PMU son numéro de compte en banque.		
2.8. Les instructions pour miser sur les chevaux via Internet sont très faciles.		
2.9. Les gains du parieur seront transférés sur son compte tout de suite après la fin de la course.		
2.10. On prévoit qu'avec Internet l'activité du PMU va gagner 8% de plus qu'en 2003.		

KLUCZ ODPOWIEDZI. Maksymalnie 10 punktów.

	VRAI	FAUX
2.1		X
2.2		X
2.3		X
2.4		X
2.5		X
2.6	X	
2.7		X
2.8	X	
2.9	X	
2.10		X

UWAGA! Począwszy od sesji egzaminacyjnej w maju 2008 zadanie 3 z części I arkusza tj. *Compte rendu* (sprawozdanie) na podstawie usłyszanego nagrania zostanie zastąpione nowym typem zadania *Questions ouvertes* (Pytania otwarte) do usłyszanego nagrania.

3. JAK NAPISAĆ *COMTE RENDU*?

W zadaniu 3. samo zrozumienie nie wystarczy, musisz jeszcze napisać sprawozdanie z tego, co zrozumiałeś. I tu potrzebna jest pewna wiedza. Przede wszystkim musisz umieć wyłapać najważniejsze informacje, a potem odpowiednio zorganizować swoją wypowiedź. Postaw więc sobie najpierw pytanie podstawowe: „Jaki jest problem podjęty w tekście?”. Pomogą ci w tym zrobione notatki. Pisząc je, staraj się formułować od razu idee, ułatwi ci to późniejsze wyrażenie treści własnymi zdaniami. Tę umiejętność ćwicz już na lekcjach, w czasie pracy z tekstem ze słuchu. Nie notuj całych fragmentów tekstu, pogubisz się i stracisz wątek. Po pierwszym wysłuchaniu tekstu sprawdź, czy twoje notatki odpowiadają na najważniejsze pytania odzwierciedlające logikę tekstu: *qui? quoi? quand? où? pourquoi? comment?*. Elementy, których brakuje uzupełnij podczas drugiego słuchania nagrania.

Drugi problem, to organizacja wypowiedzi – musi być spójna i logiczna. Idee muszą być powiązane ze sobą, co uczyni tekst jasnym i przejrzystym. Do tego posłuży ci znajomość i umiejętność posługiwania się słowami wiążącymi (*connecteurs logiques*).

Oto tabela, która przypomni ci funkcjonowanie słów wiążących. Pamiętaj, że przydadzą ci się one również do napisania wypracowania w Arkuszu III!

LE RAISONNEMENT SUIT UNE PROGRESSION		
CONNECTEURS LOGIQUES	RELATION	FONCTION
et, de plus, d'ailleurs, d'autre part, en outre, puis, de surcroît, voire, en fait, tout au moins, tout au plus, plus exactement, à vrai dire, encore, non seulement mais encore	Addition, gradation	permet d'ajouter un argument ou un exemple nouveau aux
ainsi, c'est ainsi que, comme, c'est le cas de, par exemple, d'ailleurs, en particulier, notamment, à ce propos	Illustration	permet d'éclairer son ou ses arguments par des cas concrets
en réalité, c'est-à-dire, en fait plutôt, ou, ou bien, plus exactement, à vrai dire	Correction	permet de préciser les idées présentées
aussi que, si que, comme, autant que, autant, de même que, de la même façon, parallèlement, pareillement, semblablement, par analogie, selon, plus que, moins que	Comparaison	permet d'établir un rapprochement entre deux faits

si, à supposer que, en admettant que, probablement, sans doute, apparemment, au cas où, à la condition que, dans l'hypothèse où, pourvu que	Condition	permet d'émettre des hypothèses en faveur ou non d'une idée
car, c'est-à-dire, en effet, en d'autres termes, parce que, puisque, de telle façon que, en sorte que, ainsi, c'est ainsi que, non seulement mais encore, du fait de	Justification	permet d'apporter des informations pour expliciter et préciser ses arguments
car, parce que, puisque, par, grâce à, en effet, en raison de, du fait que, dans la mesure où, sous prétexte que, en raison de	Cause	permet d'exposer l'origine, la raison, d'un fait
premièrement deuxièmement, puis, ensuite, d'une part d'autre part, non seulement mais encore, avant tout, d'abord, en premier lieu	Classification	permet de hiérarchiser les éléments présentés dans l'argumentation
afin que, en vue de, de peur que, pour, pour que	Finalité	permet de présenter le but de son argument
après avoir souligné passons maintenant à ...	Transition	permet de passer d'une idée à une autre
LE RAISONNEMENT MARQUE UNE RUPTURE		
malgré, en dépit de, quoique, bien que, quel que soit, même si, ce n'est pas que, certes, bien sûr, il est vrai que, toutefois	Concession	permet de constater des faits opposés à sa thèse en maintenant son opinion
soit soit, ou ou, non tant que, non seulement mais encore, l'un l'autre, d'un côté de l'autre	Alternative	permet de proposer les différents choix dans une argumentation
mais, cependant, en revanche, alors que, pourtant, tandis que, néanmoins, au contraire, pour sa part, d'un autre côté, or, en dépit de, au lieu de, loin de	Opposition	permet d'opposer deux faits ou deux arguments, souvent pour mettre l'un des deux en valeur
autant dire que, presque, si l'on peut dire, d'une certaine manière, sans doute, probablement, apparemment, vraisemblablement	Approximation	permet d'apporter différentes nuances d'une même idée
ainsi, c'est pourquoi, en conséquence, si bien que, de sorte que, donc, en effet, tant et si bien que, tel que au point que, alors, par conséquent, d'où, de manière que, de sorte que	Conséquence	permet d'énoncer le résultat, l'aboutissement d'un fait ou d'une idée
bref, ainsi, en somme, donc, par conséquent, en guise de conclusion, pour conclure, en conclusion, en définitive, enfin, finalement	Conclusion	permet d'achever l'argumentation, sa démonstration
mis à part, ne que, en dehors de, hormis, à défaut de, excepté, uniquement, simplement, sinon, du moins, tout au moins, en fait, sous prétexte que	Restriction	permet de limiter la portée des propos ou des arguments qui sont avancés

Co jeszcze istotne przy pisaniu compte rendu, to zachowanie obiektywizmu relacji. Cóż to znaczy? Otóż to, że masz napisać sprawozdanie z wysłuchanej treści, a nie swoją opinię na ten temat. Przytaczasz cudze myśli (np. *selon un expert en la matière*), a nie komentujesz ich, bądź poddajesz ocenie, nawet, jeżeli w ogóle się z nimi nie zgadzasz!

Zwróć uwagę jeszcze na jeden aspekt: teksty do zadania 3 poruszają zwykle aktualne problemy, które nie są ci obce całkowicie, masz na ich temat jakąś podstawową wiedzę. Sprawdź, czy twoje notatki się z nią nie kłócą. Jeśli zanotowałeś np., że na Księżycu rozwija się bujna wegetacja, to na pewno jest to nieprawda! Coś źle usłyszałeś!

Pamiętaj wreszcie o tym, że w zadaniu tym nie masz określonego limitu słów. Nie rozpisuj się jednak za bardzo, niech twój tekst nie będzie dłuższy, niż tekst wysłuchany! Twoje umiejętności dokonywania syntezy wypowiedzi będą również brane pod uwagę.

PRZYKŁADOWY TEKST DO ZADANIA 3

ZADANIE 3. TRANSKRYPCJA

Document audio enregistré à la station Europe 1, le 24 novembre 2003

Durée: 2 minutes

INTRODUCTION:

JOURNALISTE: A part cette déclaration d'amour à l'équipe de France de rugby, malgré la défaite c'est des buralistes dont on va beaucoup parler ce soir.

En effet vous êtes très très nombreux à commenter la manifestation des buralistes contre la hausse des prix des cigarettes et plus généralement, cette opposition entre les intérêts d'une corporation professionnelle et estimable et, bien inquiète évidemment et puis, les nécessités de la santé publique. Et puis toujours cet éternel débat : comment gouverner par rapport à la rue ? Vous êtes nombreux à avoir des idées là-dessus. Christian nous a envoyé un mail. Bonsoir.

CHRISTIAN: Bonsoir. Oui, c'est un petit peu en deçà du témoignage qui a été avant. Je suis un peu agacé d'entendre ces gens râler parce que, bon, c'est dramatique au niveau individuel, la disparition des buralistes mais au niveau de la santé publique, il me semble que c'est pas, qu'il n'y a pas d'équilibre à chercher, quoi. Il n'y a pas d'hésitations à avoir. Ils vendront autre chose. Et puis, tant pis, les buralistes, j'ai pas compris dans le journal. Il y en avait un qui parlait que les maires étaient très attachés aux buralistes dans leurs communes. Moi, les buralistes, j'y allais pour acheter la vignette. J'y vais plus parce qu'il n'y a plus de vignette. Mais je... la disparition des buralistes ne va pas me toucher particulièrement.

JOURNALISTE: Vous me disiez dans le mail que vous avez assisté à la disparition des tas de métiers, de beaucoup d'activités, quoi.

CHRISTIAN: Oui, oui. Quand j'étais gamin il y avait un livreur des pans de glace qui vendait, qui emmenait des pans de glace pour les mettre dans les glaciers. Les frigos l'ont fait disparaître, ce pauvre monsieur. J'espère qu'il a trouvé autre chose à faire parce que...

JOURNALISTE: Les rémouleurs, les vitriers.

CHRISTIAN: Il y a des tas de métiers qui disparaissent, qui étaient charmants et puis, bon. Individuellement c'est embêtant mais collectivement... Je pense que la santé publique ne va pas être mise, en balance avec ce type d'emploi et puis si demain on découvre une molécule contre le cancer est-ce que les cancérologues vont manifester en disant: « Ne la mettez pas sur le commerce. Ça va nous retirer du travail » Je pense que c'est peut-être un peu pousser loin le bouchon mais il y a de ça quand même. Et puis les buralistes vendent aussi les timbres-amendes. Et j'ai cru comprendre que ça allait marcher dans ce secteur-là.

JOURNALISTE: Vous leur donnez un espoir.

CHRISTIAN: Oui, oui. Puis s'ils aiment vendre des trucs collants, ils peuvent aussi vendre des patchs anti-tabac. Peut-être on pourrait leur donner l'autorisation de vendre des patchs. Ça ferait une reconversion.

JOURNALISTE: Vous n'êtes pas le premier auditeur à soulever cette idée-là. Merci beaucoup, Christian.

TABELA PUNKTACJI SPRAWOZDANIA

LISTA IDEI:

A–F: idées principales

1–8: idées secondaires.

A. En France on parle aujourd'hui de la *manifestation des buralistes*

B. protestent *contre l'augmentation du prix des cigarettes.*

C. Ce débat repose sur *l'opposition entre les exigences de la santé publique et les intérêts d'une profession.*

D. Christian, un auditeur, est *irrité entendre les*

1 – *buralistes se plaindre.*

2 – Pour lui, c'est un problème individuel,

3 – *qui est grave pour les personnes concernées*

E. mais *bien moins important que les questions de santé publique*

4–5 – Certains *maires pensent que les buralistes sont importants pour leur commune.*

6 – Mais *Christian ne se sentirait pas gêné par la fermeture des bureaux de tabacs.*

7 – De même que *d'autres métiers disparaissent,*

F. *les buralistes devront accepter de vendre d'autres produits/de se reconverter.*

8 – Pour Christian, on *ne doit pas hésiter* entre préserver une profession et préserver la santé de tous.

A oto praca jednego z maturzystów, która uzyskała maksymalną ilość punktów.

Les buralistes ont manifestés contre l'augmentation du prix des cigarettes. Décider entre l'intérêt de cette grande corporation et la santé nationale est un choix difficile, surtout que les buralistes risquent de disparaître, comme c'est déjà arrivé à des nombreux métiers, comme par exemple les livreurs de glaces ou les vitriers. C'est une décision d'autant plus difficile que des nombreux maires déclarent être attachés aux buralistes.

Christian, qui présente une opinion semblable à beaucoup de personnes, est agassé par le comportement des buralistes. Il trouve que la santé publique est plus importante que leurs gains. De plus, les buralistes peuvent se débrouiller malgré l'augmentation du prix des cigarettes, car ils vendent aussi d'autres choses, par exemple des timbres. Il pense que ce serait une bonne idée d'autoriser les buralistes de vendre des patches anti-tabac. Malgré le drame au niveau individuel, qui est certainement la perte du travail, c'est la santé nationale qui est désormais la plus importante.

Jak widzisz, praca ta zawiera wszystkie istotne idee, jej struktura logiczna jest prawidłowa (pamiętaj, że w *compte rendu* nie musisz trzymać się chronologii wysłuchanego tekstu), jej kompozycja jest czytelna, napisana jest ładnym i poprawnym językiem – nieliczne błędy, podkreślone w tekście, nie zakłócają komunikacji. Chyba też byś był w stanie napisać podobnie, nieprawdaż?

Teraz możesz porównać ocenę tej pracy ze szczegółowymi kryteriami oceny sprawozdania.

TREŚĆ I FORMA (10 pkt)	TRAFNOŚĆ WYBORU INFORMACJI (5 pkt)	Uwzględnia wszystkie idee główne (A, B, C, ...), jak również większość idei drugorzędnych . (1, 2, 3, 4, ...).	5 pkt	
		Uwzględnia wszystkie idee główne oraz kilka idei drugorzędnych.	4 pkt	
		Uwzględnia kilka idei głównych oraz kilka idei drugorzędnych.	3 pkt	
		Uwzględnia tylko idee główne.	2 pkt	
		Uwzględnia tylko idee drugorzędne.	1 pkt	
		Uwzględnia zbyt mało idei zawartych w wysłuchanym tekście.	0 pkt	
	REKONSTRUOWANIE STRUKTURY LOGICZNEJ I OBIEKTYWIZM RELACJI (3 pkt)	Pełna rekonstrukcja struktury logicznej usłyszanego dokumentu, uwzględniająca hierarchizację idei.	3 pkt	
		Niewielkie zakłócenia w rekonstrukcji struktury logicznej. Nieliczne odstępstwa od obiektywizmu relacji.	2 pkt	
		Zakłócenia w rekonstrukcji struktury logicznej. Odstępstwa od obiektywizmu relacji.	1 pkt	
		Brak obiektywizmu relacji i/lub brak rekonstrukcji struktury logicznej.	0 pkt	
	UŻYCIĘ ZWIĄZKÓW LOGICZNYCH (2 pkt)	Poprawne użycie związków logicznych, łączących poszczególne idee.	2 pkt	
		Drobne uchybienia w użyciu związków logicznych.	1 pkt	
		Uchybienia w użyciu związków logicznych lub ich brak.	0 pkt	
	JĘZYK (6 pkt)	UMIĘJĘTNOŚĆ FORMUŁOWANIA TREŚCI WŁASNYMI SŁOWAMI (4 pkt)	Treść sformułowana własnymi słowami, która zawiera słowa klucze.	4 pkt
			Sporadyczne zapożyczenia całych wyrażen z usłyszanego dokumentu.	3 pkt
Użycie 3–4 wyrażen całkowicie zapożyczonych z usłyszanego dokumentu.			2 pkt	
Liczne zapożyczenia: 5–6 wyrażen całkowicie zapożyczonych z usłyszanego dokumentu.			1 pkt	
Bardzo liczne zapożyczenia (7 i więcej) wyrażen całkowicie zapożyczonych z usłyszanego dokumentu.			0 pkt	
BOGACTWO STYLU (2 pkt)		Urozmaicone słownictwo, frazeologia i struktury językowe.	2 pkt	
		Podstawowe słownictwo, frazeologia i struktury językowe.	1 pkt	
		Język bardzo ubogi, liczne powtórzenia.	0 pkt	
POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (4 pkt)				
4-3 pkt	2-1 pkt	0 pkt		
Poprawna redakcja tekstu (dopuszcza się niewielkie błędy – stylistyczne, syntaktyczne, ortograficzne, gramatyczne i leksykalne)	Niepoprawna redakcja tekstu (występowanie poważnych błędów – stylistycznych, składniowych, ortograficznych, gramatycznych i leksykalnych, nie zakłócających jednak w znacznym stopniu zrozumienia)	Niespójna redakcja tekstu (występowanie poważnych błędów – stylistycznych, składniowych, ortograficznych, gramatycznych i leksykalnych czyniących tekst niezrozumiałym)		

Praca, która otrzymała 0 pkt za trafność wyboru informacji *nie będzie oceniana*.

4. CZĘŚĆ DRUGA (150 MIN) ARKUSZ II

Po przerwie przystępujesz do dwóch zadań zamieszczonych w Arkuszu II:

1. Odpowiedzi na pytania do tekstu pisanego (zadanie 4.),
2. Wypracowanie (zadanie 5).

ZADANIE 4.

Zamieszczony w arkuszu tekst zawiera od 600 do 800 słów i jest tekstem argumentacyjnym. Twoja praca z nim polegać będzie na udzieleniu odpowiedzi na pytania go dotyczące. Maksymalnie możesz za nie otrzymać 30 pkt. Odpowiedzi są punktowane od 1 do 5, przy czym tam, gdzie wypowiadasz się własnymi zdaniami, w maksymalną punktację wlicza się punkt za język.

Jakich umiejętności wymaga się od ciebie w tym zadaniu? Podobnych, jak w *lecture méthodique*, ale odnoszących się do analizy tekstu argumentacyjnego, a zatem:

- rozpoznanie konstrukcji tekstu, głównych jego części;
- znalezienie tezy, antytezy, argumentów i przykładów;
- rozpoznanie pól leksykalnych, nazwanie ich, zacytowanie przykładów;
- rozpoznanie i nazwanie figur stylistycznych (tu pamiętaj, że najbardziej interesują cię: metafora, porównanie, personifikacja, litota);
- formułowanie (pisanie własnymi słowami) głównych idei tekstu;
- wyjaśnianie wyrażeń w ich sensie podstawowym (*sens propre*) i w kontekście (a zatem zwykle w sensie przenośnym: *sens figuré*);
- rozpoznanie konstrukcji opozycyjnych;
- rozpoznanie i nazwanie natury słów wiążących (zajrzyj do tabeli *connecteurs logiques* w części „Egzamin ustny”)
- rozpoznanie tonu tekstu: ironiczny, polemiczny itp. ;
- znalezienie tytułu do tekstu i/lub poszczególnych jego części.

JAK SIĘ DO TEGO ZABRAĆ?

Masz do dyspozycji 2,5 godziny na oba zadania. Rozwiązanie pierwszego nie powinno zająć ci więcej niż godzinę. Zaczynasz, oczywiście, od lektury tekstu.

PIERWSZE CZYTANIE powinno dać ci odpowiedź na najważniejsze pytanie: „Jaki jest temat tekstu? Jaka problematyka została w nim poruszona?”. Aby na nie odpowiedzieć, zwróć uwagę przede wszystkim na słowa kluczowe, tzn. te, które powtarzają się najczęściej. Spójrz też na układ tekstu: udzieli ci informacji na temat jego kompozycji i pozwoli wyodrębnić główne jego części.

DRUGIE CZYTANIE, to już analiza bardziej wnikliwa i weryfikacja pierwszych wniosków. Te elementy powinieneś zaznaczyć:

- system enuncjatywny (*systeme d'énonciation*), a zatem zaimki osobowe *je, nous, vous* („tu” bardzo rzadko występuje w tekstach argumentacyjnych) oraz zaimek nieokreślony „*on*”. Pozwoli ci się to zorientować, kto mówi i do kogo, co nie jest bez znaczenia w tekstach dwutezowych;
- *connecteurs logiques*, które pomogą ci w odtworzeniu logicznego przebiegu myśli autora;
- wyrażenia dobitnie podkreślające opinie, np. *il est clair/évident que..., il faut, je suis persuadé que* itp. ;
- słownictwo waloryzujące (np. *bon/mauvais, beau/laid, intéressant/ennuyeux*), opinia autora będzie zwykle nacechowana słowami mającymi wydźwięk pozytywny, opinia jego przeciwników – negatywny;

- użycie czasów i trybów: możesz mieć do czynienia z opozycją wczoraj/dziś, dziś/jutro, czas teraźniejszy może mieć różne funkcje (*présent d'énonciation, de narration, de vérité générale*), a tryb conditionnel często używany jest, aby zaznaczyć dystans autora wobec danej idei;
- znaki graficzne: cudzysłów, wielokropek, nawias, za pomocą których przemycą się w tekście ironię, refleksję, dygresję.

Możesz jednocześnie robić sobie na kartce schemat logiczny tekstu, za pomocą haseł połączonych strzałkami, plusem, znakiem równości, przeciwieństwa.

TRZECIE CZYTANIE, to już tylko ostateczna weryfikacja, sprawdź, czy twoje wnioski zgadzają się z ogólnie przyjętymi zasadami logiki, czy nie ma żadnych sprzeczności i zabieraj się do...

...ODPOWIEDZI NA PYTANIA.

Pierwsza zasada jest taka, jak zwykle: przeczytaj pytanie i upewnij się, że je rozumieś. Następnie odszukaj odpowiedni fragment tekstu (pytania zwykle zgodne są z jego chronologią) i udziel odpowiedzi. Zwróć uwagę na punktację do pytania, podpowie ci ona, ile elementów powinna twoja odpowiedź zawierać. Pamiętaj o punkcie za język w przypadku nieco dłuższej wypowiedzi. Nie przyznaje się połówek punktów.

Odpowiadaj własnymi słowami, choć oczywiście słów kluczowych możesz śmiało używać. Nie staraj się zamieniać takich słów, jak *société, art, journaliste* itp., efekty będą raczej śmieszne. Trzymaj się poleceń, bądź zwięzły, nie jest to miejsce na pisanie wypracowań.

Uwaga: jeśli masz znaleźć tytuł do tekstu, wybierz taki, który nie zdziwiłby cię w gazecie a przyciągnął twoją uwagę i zachęcił do przeczytania tekstu. Nie chodzi tu jednak o zaszokowanie czytelnika, jak to bywa w brukowej prasie, a o rzetelne potraktowanie problemu. Unikaj tytułów długich, najlepsze są równoważniki zdań, formą często najszcześniejszą jest forma pytająca.

OTO PRZYKŁADOWY TEKST I PYTANIA DO NIEGO:

5. COMPREHENSION ECRITE ET ANALYSE DU TEXTE

EXERCICE 4. (30 points)

Lisez attentivement le texte ci-dessous et répondez aux questions qui le suivent. Attention : la correction de la langue sera prise en compte pour chacune des réponses.

- 1 Clonage humain ? Cet acte doit être puni sévèrement et rapidement.
« Eh quoi ! Voulez-vous condamner ceux qui donnent la vie au même titre que les criminels qui la détruisent ? » Ainsi s'expriment les tenants du clonage humain reproductif, qu'ils soient membres d'une secte d'illuminés ou qu'ils s'agisse du gynécologue Severino
- 5 Antinori, qui, lui aussi, annonce la naissance d'un clone pour bientôt.
Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet du clonage et l'image de science-fiction d'un Dr Mabuse quelconque qui aurait percé le secret de l'immortalité et assurerait ainsi sa pérennisation. Privilège bien sûr réservé aux riches, car cette technique serait par
- 10 définition fort chère !
D'abord sur le plan fondamental et éthique, l'homme appartient au règne animal, à la classe des vertébrés, et cette catégorie se reproduit de manière sexuée. C'est-à-dire que, dans les doubles hélices qui constituent nos 46 chromosomes, la moitié proviennent de la mère, la moitié du père. Ce brassage chromosomique combiné avec les lois de la sélection
- 15 naturelle et de l'adaptation aux conditions de milieu a permis de faire émerger l'homme et continue à le faire progresser. Par cette magie extraordinaire de la génétique sexuée, nous

sommes tous semblables, mais chacun d'entre nous est unique (sauf les vrais jumeaux, qui sont rares). Nous sommes en fait tous des métis, car notre patrimoine génétique est un
20 incroyable mélange de lignées d'origines multiples. La notion de race pure, de droit de sang, n'a donc aucun sens. Et le racisme est non seulement une horreur sur le plan de la morale, mais aussi une absurdité biologique. François Jacob a écrit de magnifiques pages sur le sujet.

Un monde de clones serait un monde où l'on interromprait cette mixité génétique.
25 Comme se produiront fatalement des mutations génétiques, dont certaines négatives, elles se perpétueront sans la sélection qu'impose la reproduction sexuée.

Il y a plus fondamental encore. La reproduction sexuée repose sur le fait que nous avons deux parents, quatre grands-parents, huit arrière-grands-parents, plusieurs frères et sœurs, cousins, cousines, tous différents. C'est le germe de la construction de l'organisation
30 sociale. Une société de clones serait une société de lignées parallèles qui ne se rencontreraient pas, une suite d'uniformités juxtaposées, le contraire de la variété, de la diversité, de la vie.

Seconde série de raisons tout aussi importantes et plus immédiates : la fiabilité du clonage. Depuis l'annonce officielle de la naissance par clonage de la célèbre brebis Dolly en Ecosse, on a multiplié les expériences sur les animaux, et l'équipe de Jean-Paul
35 Renard à l'INRA*, en France, a été parmi les équipes les plus actives dans ce domaine. Or ces expériences nous ont appris que l'on est très loin de maîtriser le clonage, c'est-à-dire de comprendre comment le processus de reproduction fonctionne.

Quelques données suffisent à montrer l'abîme de notre ignorance. Il a fallu 277 tentatives pour que le clonage de la fameuse Dolly réussisse. Le clonage à partir de l'ADN
40 d'adultes a été réalisé, en revanche, chez le chien ou le singe. Dans tous les cas, le clonage ne réussit que dans les proportions de 1 à 2 %. Observation plus importante encore : les clones ne sont pas normaux. La plupart souffrent d'une obésité chronique, ils ont souvent des difficultés respiratoires, leur système immunitaire apparaît plus faible et leur durée de vie est inférieure, tant leurs cellules semblent vieillir vite. Et aucun clone n'est vraiment semblable à
45 son ancêtre...

A partir de là, le risque est grand de voir naître un enfant clone anormal, avec des déficiences importantes. Que devra-t-on faire ? Le sacrifier comme le produit d'une expérience ratée ? Nous sommes là chez les apprentis sorciers ! Et dans quel dessein ? Pour lutter contre la stérilité des couples, les méthodes actuelles sont bien au point et ne nécessitent en rien
50 le recours au clonage. Certains évoquent le cas de couples perdant un enfant dont on ferait un clone pour le faire renaître. Cette vision est tout simplement effrayante. L'enfant n'est pas un objet de satisfaction, une propriété de ses parents, c'est un être humain unique et dont l'autonomie, qui s'affirme très vite, doit être respectée.

Que faut-il faire ? Légiférer d'urgence, et appliquer la loi. L'affirmation suivant laquelle on
55 ne peut pas arrêter l'utilisation d'une technique nouvelle dès lors qu'elle existe est fausse. Nous empêchons chaque jour les développements criminels que certains pourraient faire de la science. La loi est là pour cela, et les scientifiques, avant les juges, feront respecter la loi. Encore faut-il que les gouvernements soient énergiques. Si le clonage annoncé a été réalisé par une Française à l'étranger et des Français en Europe, il faut demander leur extradition et
60 les juger en France. Si les acteurs de ce crime sont français, une plainte doit être déposée par les ministres de la Justice et de la Santé, et les prévenus doivent être extradés au même titre que les pédophiles opérant en Thaïlande. Si le second apprenti sorcier est italien, l'Union européenne doit se porter immédiatement partie civile en Italie et demander au gouvernement italien d'arrêter le coupable. En attendant que la communauté internationale vote une loi
65 universelle qui traitera ceux qui la violeraient comme des criminels contre l'humanité. Le temps n'est plus seulement aux protestations ou gesticulations publicitaires télévisées, mais à l'action.

Claude Allègre, "L'Express", 16.01.2003

*1. INRA : Institut National de la Recherche Agronomique

- 4.1. Reformulez en une phrase la thèse principale de l'auteur (3 points)
- 4.2. Relisez les lignes 7 et 8 citées ci-dessous:
 « ... Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet de clonage et l'image de science-fiction d'un Dr Mabuse quelconque qui *aurait percé* le secret de l'immortalité et *assurera* ainsi sa pérennisation ... » (5 points)
- a) Identifiez le mode des verbes soulignés.
 b) Donnez la valeur de ce mode.
 c) Justifiez son emploi dans la phrase.
 d) Quel est le registre utilisé?
- 4.3. En vous appuyant sur les lignes 11 à 31 donnez, sans citer le texte, quatre arguments scientifiques au moyen desquels l'auteur justifie son attitude envers le clonage. (5 points)
- 4.4. Quelles observations peu-on tirer des expériences liées au clonage sur les animaux ? Répondez en citant le texte. (4 points)
- 4.5. En vous aidant du contexte, expliquez ce que veut dire l'auteur lorsqu'il écrit :
 « ... Cette vision est tout simplement effrayante... » (ligne 51–52) (3 points)
- 4.6. A quel champ lexical appartient le verbe « légiférer » ? Citez quatre expressions du dernier paragraphe appartenant à ce champ. (5 points)
- 4.7. Dans le dernier paragraphe, quelles sont les deux propositions de Claude Allègre pour combattre le clonage ? (3 points)
- 4.8. En vous appuyant sur les réponses aux questions précédentes, proposez un titre au texte. (2 points)

Spróbuj odpowiedzieć na te pytania, a następnie porównaj swoje odpowiedzi z zamieszczonym poniżej proponowanym modelem. I nie popadaj w kompleksy, twój język nie musi być aż tak idealny: to pisali nauczyciele!

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

ZADANIE 4. Maksymalnie 30 punktów.

Poniższe odpowiedzi są przykładowe. Dopuszcza się wszelkie inne poprawne rozwiązania.

- 4.1. Reformulez en une phrase la thèse principale de l'auteur (3 points)

Le clonage humain doit être interdit (1 point) et puni (1 point) + langue (1 point)

- 4.2. Relisez les lignes 7 et 8 citées ci-dessous:

« ... Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet de clonage et l'image de science-fiction d'un Dr Mabuse quelconque qui *aurait percé* le secret de l'immortalité et *assurera* ainsi sa pérennisation ... » (5 points)

- a) *conditionnel (1 point)*
 b) *hypothèse rejetée, improbabilité (1 point)*
 c) *on ne peut pas prendre au sérieux les adeptes du clonage (1 point)*
 d) *registre ironique (1 point) + (1 point) langue*

4.3. En vous appuyant sur les lignes 11 à 31 donnez, sans citer le texte, quatre arguments scientifiques au moyen desquels l'auteur justifie son attitude envers le clonage. (5 points)

1. appartenant à la catégorie des vertébrés, les êtres humains se reproduisent de manière sexuée ce qui leur permet d'être à la fois semblables et uniques
2. la reproduction sexuée permet un métissage naturel
3. la reproduction sexuée impose la sélection empêchant la reproduction de certaines mutations génétiques négatives
4. la reproduction sexuée nous garantit un fonctionnement dans la société où nous avons nos proches, nos parents, nos cousins, etc./ une société de clones changerait la construction de l'organisation sociale telle qu'on la connaît actuellement + (1 point) langue

4.4. Quelles observations peu-on tirer des expériences liées au clonage sur les animaux ? Répondez en citant le texte. (4 points)

- le clonage ne réussit que dans les proportions de 1 à 2% des cas (1 point)
- les clones ne sont pas normaux (1 point)
- aucun clone n'est vraiment semblable à son ancêtre (1 point) + (1 point) langue

4.5. En vous aidant du contexte, expliquez ce que veut dire l'auteur lorsqu'il écrit :

« ...Cette vision est tout simplement effrayante... » (ligne 51-52) (3 points)

On attend du candidat qu'il repère la logique de l'avant-dernier paragraphe:

- Ce qui est effrayant c'est de considérer un enfant comme un objet que l'on peut remplacer selon son désir (1 point)
- L'enfant est un être humain unique et autonome. (1 point) + (1 point) langue

4.6. A quel champ lexical appartient le verbe « légiférer » ? Citez quatre expressions du dernier paragraphe appartenant à ce champ. (5 points)

Le mot « légiférer » appartient au champ lexical de « la loi » (1 point)

Dans le texte: appliquer la loi, respecter la loi, juger, les juges, l'extradition, déposer une plainte, être extradé, arrêter le coupable, voter une loi, se porter partie civile (3 points) + (1 point) langue

4.7. Dans le dernier paragraphe, quelles sont les deux propositions de Claude Allègre pour combattre le clonage ? (3 points)

- Il faut légiférer d'urgence (1 point)
- Appliquer la loi aussi bien en France que dans les autres pays (1 point)
- + (1 point) langue

4.8. En vous appuyant sur les réponses aux questions précédentes, proposez un titre au texte. (2 points)

Titre original: « L'horreur biologique »

ZADANIE 5.

Teraz pozostało ci już tylko napisanie wypracowania. Nie będzie to trudne, ponieważ jego temat będzie związany z analizowanym uprzednio tekstem, a więc niejako „jesteś w temacie”. Twoja *composition* ma zawierać od 300 do 400 słów i przyjąć (*étayer*) lub odrzucić (*réfuter*) proponowaną tezę.

JAK TO ZROBIĆ?

Rzecz jasna, najpierw uważnie przeczytaj temat – raz, drugi, trzeci, jego zrozumienie, to już połowa sukcesu. Potem zastanów się, czy łatwiej ci będzie tezę poprzeć, czy odrzucić. Twoje poglądy nie mają tu znaczenia (pod warunkiem, że nie promujesz treści zakazanych prawem, np. faszystowskich), ważna jest łatwość znalezienia argumentów. I jeszcze jedno: staraj się wybrać opcję przeciwną opinii autora analizowanego wcześniej tekstu, unikniesz powtarzania jego argumentów, co odbiłoby się negatywnie na przyznanej ci punktacji za treść. Jak również nie stracisz czasu na główkowaniu, co by tu jeszcze wymyślić, czego nie wymyślił autor! Argumenty mają być tylko dwa, nietrudno je znaleźć, nawet stawiając się w pozycji człowieka myślącego inaczej.

Skoro już je znalazłeś, od razu wymyśl do nich przykłady (wstęp napiszesz później). Najbardziej eleganckie będą związane z kulturą, historią, polityką, życiem codziennym (ale tu może niekoniecznie należy powoływać się na doświadczenia życiowe kolegi z podwórka). Pamiętaj o odpowiednim wprowadzeniu ich: niech egzaminator się nie głowi, czy to już jest przykład, czy jeszcze rozwinięcie argumentu. Użyj takich zwrotów, jak: *prenons l'exemple (le cas) de..., selon le cas de..., par exemple...*

Prawidłowa i najprostsza budowa paragrafu argumentacyjnego, to:
ARGUMENT + WYJAŚNIENIE ARGUMENTU + PRZYKŁAD.

Nie zapomnij, że twoja praca musi mieć co najmniej 300 słów, a rozwinięcie musi być proporcjonalnie częścią najdłuższą, zatem twoja argumentacja nie może być zbyt lakoniczna.

I oczywiście, oba argumenty muszą być prawidłowo wprowadzone. Pierwszy za pomocą *tout d'abord* lub *pour commencer* (*premièrement* nie jest zbyt eleganckie), następnie rozpocznij przez *de plus* lub *ensuite* i nie zwracaj sobie głowy całą resztą. O innych pamiętaj w obrębie samego paragrafu, tu również twoje zdania muszą być prawidłowo połączone. Znów wróć do tabeli *connecteurs logiques* zamieszczonej w części „Egzamin ustny”.

Najważniejszą część masz już za sobą. Teraz trzeba napisać wstęp i zakończenie.

We wstępie musi znajdować się wprowadzenie (kontekst sytuacyjny) i sformułowanie problematyki, najlepiej w formie pytania. Następnie (od nowego akapitu) trzeba sformułować swoją tezę (za lub przeciw), ale uwaga: należy unikać w całym wypracowaniu pierwszej osoby liczby pojedynczej (*je*) – aby praca miała pozory jak największego obiektywizmu, użyj raczej zaimka *nous*. I jeszcze jedna wskazówka praktyczna: jeśli chcesz rozpocząć wstęp słowami: „w dzisiejszych czasach” zastosuj francuski zwrot: *de nos jours*.

Zakończenie rozpocznij zwrotem: *pour conclure*, jest najbardziej profesjonalny. Ta ostatnia część pracy musi zawierać następujące elementy: syntezę argumentów, będącą potwierdzeniem tezy i tzw. pytanie otwarte. Synteza nie polega na powtórzeniu argumentacji, a na zwięzłym zreasumowaniu jej. Natomiast pytanie otwarte powinno wskazać drogę do nowej dyskusji, związanej z tematem, ale wkraczającej na inne tory. Szukając pytania otwartego, zastanów się, o jakich innych aspektach poruszonego przez ciebie problemu chciałbyś teraz porozmawiać. Możesz je wprowadzić następująco: *Pourtant, une question se pose maintenant : ...* lub *il faudrait pourtant se poser la question de savoir si...*

Pamiętaj o stronie technicznej twojego wypracowania (*mise en page*): akapitach, opuszczaniem linijki pomiędzy trzema głównymi częściami pracy, estetyce pracy. Struktura twojej wypowiedzi powinna być jasna na pierwszy rzut oka. Musisz tak rozłożyć czas, aby zdążyć przepisać na czysto to, co napisałeś w brudnopisie.

Za wypracowanie możesz otrzymać maksymalnie 30 punktów. Ocenie podlega kompozycja (max. 7 punktów, w tym 1 punkt za zachowanie limitu słów), zawarte treści (max. 10 punktów), bogactwo językowe (max. 4 punkty) i poprawność językowa (max. 8 punktów). Dodatkowo możesz otrzymać 1 punkt za oryginalne przedstawienie tematu.

6. Kryteria wypowiedzi pisemnej – Arkusz II

ROZPRAWKA

I. STRUKTURA ROZPRAWKI (7 pkt)

1. WPROWADZENIE 1 pkt	Myśl wprowadzająca, prezentacja problematyki dotyczącej tematu.	1–0 pkt
2. ROZWINIĘCIE (TEZA lub ANTYTEZA) 4 pkt	Prezentacja argumentu 1.	1–0 pkt
	Prezentacja przykładu do argumentu 1.	1–0 pkt
	Prezentacja argumentu 2.	1–0 pkt
	Prezentacja przykładu do argumentu 2.	1–0 pkt
3. ZAKOŃCZENIE 1 pkt	Podsumowanie, pytanie otwarte (wskazanie nowej problematyki).	1–0 pkt
4. LIMIT SŁÓW 1 pkt	Zachowanie limitu słów (+/- 10%).	1 pkt
	Przekroczenie limitu słów powyżej 10%.	0 pkt

II. BOGACTWO MYŚLI I TRAFNOŚĆ PRZYKŁADÓW (10 pkt)

1. WPROWADZENIE 2 pkt	Wprowadzenie zgodne z tematem, logiczne powiązanie myśli.	2 pkt
	Wprowadzenie zgodne z tematem, bez powiązania logicznego.	1 pkt
	Wprowadzenie znacznie odbiegające od tematu.	0 pkt
2. ROZWINIĘCIE (TEZA lub ANTYTEZA) 6 pkt	Prawidłowo sformułowana teza /antyteza/, adekwatna do tematu, logiczne powiązanie myśli, trafność argumentów i przykładów i ich hierarchizacja.	6–5 pkt
	Sformułowana teza /antyteza/ pozostaje w związku z tematem, pewne uproszczenia w wywodzie logicznym, przytoczone argumenty i przykłady częściowo przyporządkowane tezie /antytezie/, zachwiane uporządkowanie argumentów.	4–3 pkt
	Niekompletna /tylko elementy/ teza /antyteza/, brak powiązania logicznego myśli, częściowo trafne, nieuporządkowane argumenty, brak przykładów.	2–1 pkt
	Brak prawidłowej tezy /antytezy/, prawidłowych argumentów.	0 pkt
3. ZAKOŃCZENIE 2 pkt	Prawidłowe, uwzględniające wszystkie części rozwinięcia podsumowanie i powiązane z nim wskazanie nowej problematyki.	2 pkt
	Prawidłowe podsumowanie i częściowo związane z nim wskazanie nowej problematyki.	1 pkt
	Brak prawidłowego podsumowania.	0 pkt
PRACA WYBITNA – 1 pkt: ORYGINALNA PREZENTACJA TEMATU 1–0 pkt		

III. BOGACTWO JĘZYKA (4 PKT)

SŁOWNICTWO 2 pkt.	Urozmaicone słownictwo i frazeologia.	2 pkt
	Podstawowe słownictwo.	1 pkt
	Bardzo ubogie słownictwo, liczne powtórzenia.	0 pkt
SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA TEKSTU 2 pkt	Różnorodne i adekwatne użycie związków logicznych.	2 pkt
	Mało urozmaicone, ale adekwatne użycie związków logicznych.	1 pkt
	Nieadekwatne użycie związków logicznych lub ich brak.	0 pkt

IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (8 PKT)

Drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji. Nieliczne błędy ortograficzne, nie zmieniające znaczenia wyrazów. Sporadyczne błędy interpunkcyjne.	8–7–6 pkt
Błędy gramatyczne i leksykalne, zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację. Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów. Błędy interpunkcyjne.	5–4–3 pkt
Niewłaściwy dobór słownictwa, liczne błędy gramatyczne zakłócające komunikację. Liczne błędy ortograficzne, zmieniające znaczenie wyrazów. Liczne błędy interpunkcyjne.	2–1–0 pkt

UWAGA:

- Zdający, zgodnie z poleceniem do zadania, wypowiada się za lub przeciw tezie sformułowanej w poleceniu, ściśle przestrzegając wymaganej struktury wypowiedzi.
- Jeżeli praca jest niezgodna z tematem **NIE PODLEGA OCENIE**.

Zwróć uwagę na ostatni zapis: *praca nie na temat nie będzie oceniana*. Dlatego też zrozumienie tematu ma dla Ciebie kapitalne znaczenie.

A teraz przeczytaj sobie przykładową pracę maturalną.

Otrzymała ona prawie maksymalną liczbę punktów (28), odjęto tylko 1 punkt za poprawność językową i nie przyznano punktu za pracę wybitną.

Temat pracy odnosił się do tekstu, który zamieszczony został powyżej i brzmiał:

Dans un devoir argumenté et illustré d'exemples, étayez ou réfutez la thèse:

« *Il est justifié de considérer le clonage comme un crime contre l'humanité.* »

Au XXIe siècle on observe une grande révolution. Dans le monde où règne la raison, la science a gagné la place la plus importante. De même, les recherches constantes entraînent son développement, en résultat l'homme est obligé d'affronter des nouveaux problèmes éthiques, comme celui le clonage. Toutefois, il ne faut pas oublier que ce phénomène n'est pas nouveau, on l'observe dans la nature. Ensuite, les études sur la loi de la réproduction peuvent être important

pour le progrès de la médecine. C'est pourquoi on ne peut pas dire qu' « il est justifié de considérer le clonage comme un crime contre l'humanité », ce que nous allons essayer de démontrer dans la suite du travail.

Tout d'abord, il est nécessaire d'expliquer que le clonage est un processus déjà pratiqué en biologie, surtout en ce qui concerne le règne végétal, d'ailleurs, il existe aussi dans la nature. Prenons l'exemple de la reproduction végétatif. On multiplie les fleurs par le decoupage d'une plante. Les cellules séparées grandissent et se répliquent. En résultat, d'un seul individu, on peut développer des miliers d'organismes. De même, les plantes sauvages peuvent se reproduire par les fragments d'une spéciale « tige » soustrrain, (comme les bruyères) ce qui donne les descendants identiques que la plante paternelle.

Ensuite, il est important de profondir le savoir. Il est sûr que les recherches de ce type devraient être strictement contrôlés mais ne devraient pas être punis. Si on savait plus de la reproduction de l'ADN, on pourrait diminuer le nombre de mutations dangereuses. De même, en ce qui concerne les hommes, on ne doit pas forcément cloner des organismes tout entiers. Peut-être, pourrait-on copier seulement les cellules dont on a besoin et créer de nouveaux organes pour remplacer les parties du corps qui ne fonctionnent plus. Les organes sains pourraient être transplantés sans risque de rejet.

Pour conclure, on ne peut pas concléder le clonage comme un crime contre l'humanité car son utilite se voit déjà au niveau de l'agriculture et quant au clonage des cellules humaines, il pourrait donner l'espoir d'une vie normale aux personnes atteintes de maladies génétiques ou ceux qui souffrent à cause d'incapacité d'un organe.

Une question se pose seulement: l'homme sera-t-il capable de s'arrêter devant la possibilité de cloner des êtres entiers ?

Praca zawiera 372 słowa.

III

PRZEDMIOTY ZDAWANE W JĘZYKU FRANCUSKIM

OPIS EGZAMINU

1. Absolwenci klas dwujęzycznych mają prawo zdawać wybrany przedmiot obowiązkowy i przedmioty dodatkowe w systemie dwujęzycznym, czyli takim, w którym część egzaminu odbywa się w drugim języku nauczania.
2. Celem egzaminu z poszczególnych przedmiotów zdawanych w systemie dwujęzycznym jest:
 - sprawdzenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w danej dziedzinie,
 - sprawdzenie znajomości fachowej terminologii w języku obcym,
 - sprawdzenie umiejętności czytania ze zrozumieniem i prawidłowej interpretacji źródeł informacji,
 - przygotowanie do dalszego samokształcenia w języku obcym.
3. Egzamin maturalny z przedmiotu zdawanego w systemie dwujęzycznym może być przeprowadzony na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

4. Egzamin na poziomie **podstawowym** składa się z dwóch części:
 - a) część **pierwsza** jest **zdawana w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie podstawowym, zamieszczonym w Informatorze standardowym dla danego przedmiotu;
 - b) część **druga** jest **zdawana w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu zestawu zadań z zakresu wymagań egzaminacyjnych określonych dla poziomu podstawowego.
5. Egzamin na poziomie **rozszerzonym** składa się z dwóch części:
 - a) część **pierwsza** jest **zdawana w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, zamieszczonym w Aneksie do danego przedmiotu;
 - b) część **druga** jest **zdawana w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu tego samego zestawu zadań co dla poziomu podstawowego.
6. W czasie trwania egzaminu nie wolno korzystać ze słowników.
7. Trudniejsze słowa lub wyrażenia są wyjaśnione w języku obcym.

ZASADY OCENIANIA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

1. Arkusze egzaminacyjne sprawdzają i oceniają egzaminatorzy powołani przez okręgowe komisje egzaminacyjne.
2. Rozwiązania poszczególnych zadań oceniane są na podstawie szczegółowych kryteriów oceniania, jednolitych w całym kraju.
3. Egzaminujący zwracają uwagę na:
 - poprawność merytoryczną odpowiedzi (odpowiedzi zdających mogą odбивać od modelowych, podanych w kryteriach oceniania),
 - poprawność językową (komunikatywność przekazu informacji).
4. Termin w języku obcym zostaje uznany za poprawny, jeśli jego pisownia jest rozpoznawalna, a słowo zachowuje swoje brzmienie.
5. Ocenianiu podlegają tylko te fragmenty pracy zdającego, które dotyczą polecenia. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres polecenia nie podlegają ocenianiu.
6. Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi (jedną prawidłową, inne nieprawidłowe), nie otrzymuje punktów.
7. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie ma progu zaliczenia. Wynik egzaminu odnotowuje się na świadectwie dojrzałości.
9. Wynik egzaminu ustalony przez okręgową komisję egzaminacyjną jest ostateczny.
10. Model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, a nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych).
11. Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną.
12. Jeżeli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika to z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu.
13. Jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na 0 punktów.

Przykładowe arkusze maturalne w języku francuskim znajdziesz w Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem francuskim. Poniżej przedstawiamy ci kilka zadań z każdego przedmiotu wraz z odpowiedziami. Analiza tego materiału z pewnością pozwoli ci na zorientowanie się, czego możesz się spodziewać na egzaminie.

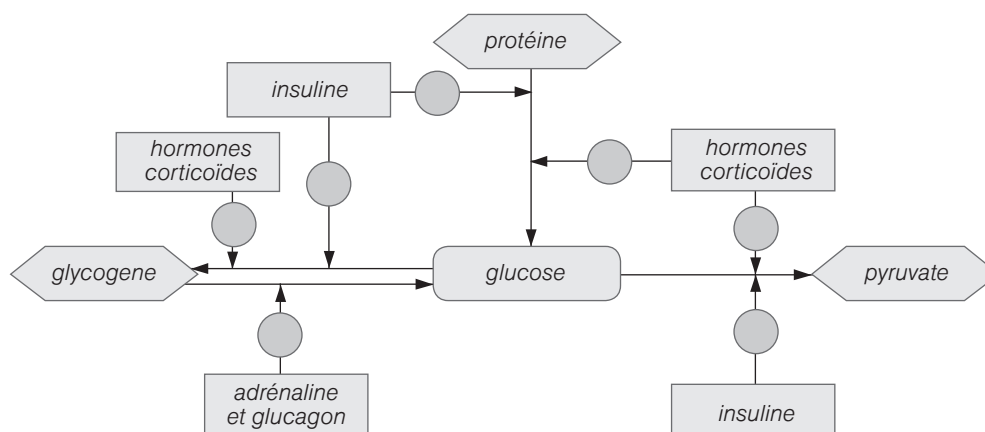
1. BIOLOGIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć dotyczących budowy i funkcji organizmu człowieka oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania: związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka, zależności między organizmem i środowiskiem w oparciu o schematy, tabele, wykresy, rysunki, teksty źródłowe. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150–200 słów. Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte – obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

EXERCICE 5. (3 POINTS)

Le schéma illustre l'influence des hormones sur le métabolisme des sucres. Le signe - désigne l'inhibition, le signe + désigne la stimulation des processus métaboliques.

- Sur le schéma, indiquez quelle est l'influence de l'insuline sur le métabolisme des sucres, en marquant (+) dans la bulle vide si l'insuline stimule leur métabolisme, ou en marquant (-), si elle l'inhibe.
- Dites quels états de l'organisme provoquent respectivement la sécrétion de l'adrénaline et du glucagon.

ODPOWIEDŹ:

*Le stress stimule la sécrétion de l'adrénaline,
un niveau bas de sucre entraîne la sécrétion du glucagon.*

Za poprawne zaznaczenie wpływu insuliny na przemiany cukrów (zaznaczenie dwóch plusów i minusa) – 1 pkt.

Za podanie stanu powodującego wydzielanie każdego z hormonów po 1 pkt.

EXERCICE 8. (3 POINTS)

Lisez le texte ci-dessous.

En 1997, le problème de la résistance des agents infectieux a été classé par l' O.M.S parmi les plus grands dangers menaçant la santé publique.

Il est apparu suite à un emploi répandu des antibiotiques, souvent non justifié et sans aucun contrôle, en médecine, en médecine vétérinaire et en agriculture. Les bactéries résistantes (ou leur ADN) sont transportées par l'intermédiaire des déchets, des eaux souterraines, du fourrage et des aliments pour humains. Elles sont aussi directement transmises par les hommes et les bêtes malades.

En médecine, les trois quarts des antibiotiques sont prescrits dans les infections des voies respiratoires, bien qu'elles soient causées en majorité par des virus.

En cas de nécessité, les mêmes antibiotiques (même inadéquats) sont souvent prescrits pour une période plus longue, car il n'arrive pas souvent que l'on vérifie la sensibilité des bactéries aux médicaments prescrits (c.-à-d. que l'on fasse d'abord un antibiogramme).

En élevage, on utilise 100 fois plus d'antibiotiques comme facteurs de croissance qu'en médecine, et ce sont souvent les mêmes substances qui servent à traiter les hommes. Les mêmes antibiotiques sont également employés en médecine vétérinaire.

Les antibiotiques ont en plus été employés comme agents conservateurs des aliments.

A partir du texte, proposez trois stratégies pour mettre fin à la résistance croissante des bactéries infectieuses.

ODPOWIEDŹ:

- limiter ou interdire d'employer des antibiotiques dans l'élevage des animaux,
- employer des antibiotiques différents en médecine, en médecine vétérinaire et en élevage,
- faire des antibiogrammes pour adapter l'antibiotique à la bactérie infectieuse,
- employer volontairement des antibiotiques seulement en cas de nécessité,
- tester les aliments pour la présence d'antibiotiques.

Za podanie 3 sposobów spośród powyższych – po 1 pkt (maks. 3 pkt).

2. CHEMIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk chemicznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów, planowania eksperymentów oraz przewidywania obserwacji. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150-200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Do arkusza jest dołączony zestaw tablic chemicznych niezbędnych do rozwiązania zadań.

EXERCICE 8. (3 POINTS)

Donner la composition en particules élémentaires :

■ de l'atome de chlore ${}^{37}_{17}\text{Cl}$:

■ de l'ion magnésium ${}^{24}_{12}\text{Mg}^{2+}$:

ODPOWIEDŹ:

Dans l'atome de chlore: 17 protons /20 neutrons /17 électrons

Dans l'ion du magnésium: 12 protons/12 neutrons/10 électrons

6 réponses correctes 3 points

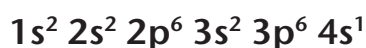
5 réponses correctes 2 points

4/3 réponses correctes 1 point

2/1 réponse/s correcte/s ou pas de réponse 0 point

EXERCICE 9. (1 POINT)

Nommer l'élément qui possède la structure électronique:

ODPOWIEDŹ:

— le potassium

Pas de points pour le symbole chimique.

EXERCICE 10. (3POINTS)

Associer à chacune des molécules le type de liaison chimique qu'elle contient :

1. CsCl

2. Cl₂

3. NH₃

4. K₂O

A. liaison covalente

B. liaison covalente polarisée

C. liaison ionique

1. ;	2. ;	3. ;	4. ;

1. C

2. A

3. B

4. C

4 réponses correctes 3 points

3 réponses correctes 2 points

2 réponses correctes 1 point

Une réponse correcte ou pas de réponse 0 point

3. FIZYKA

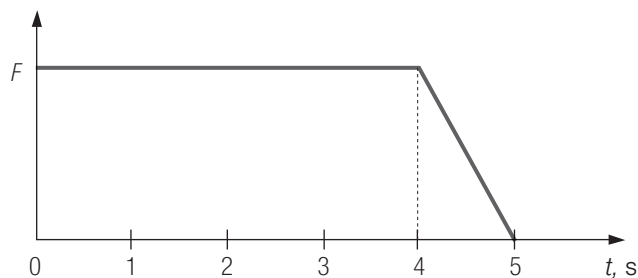
OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk fizycznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów fizycznych. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150–200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego. Do arkusza jest dołączona karta wzorów i stałych fizycznych, które mogą być pomocne przy rozwiązywaniu zadań.

EXERCICE 6. (1 POINT)

On agit sur un corps initialement immobile avec force F dont la direction et le sens restent constants, mais dont la valeur (ou norme) F varie dans le temps suivant le graphique ci-dessous :

Au cours de la cinquième seconde du mouvement, la valeur et la vitesse

- A. sera égale à zéro,
- B. sera décroissante,
- C. sera croissante,
- D. restera constante.

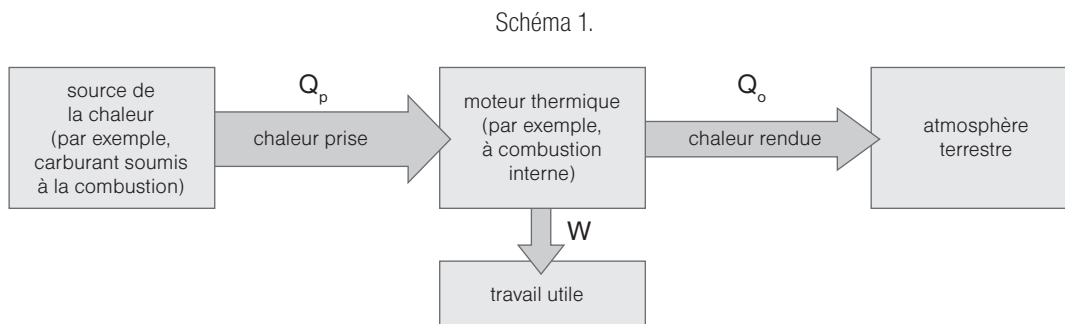
ODPOWIEDŹ:

C – sera croissante

EXERCICE 19. COMPRÉHENSION DU TEXTE

Moteurs thermiques – climatiseurs – pompes thermiques.

Le but d'un moteur thermique est de transformer de la chaleur reçue en travail. Il comporte un réservoir de chaleur de plus haute température et un réservoir de chaleur de plus basse température (toujours constituée par l'atmosphère terrestre). Le flux de chaleur correspondant est en partie transformé en travail utile.

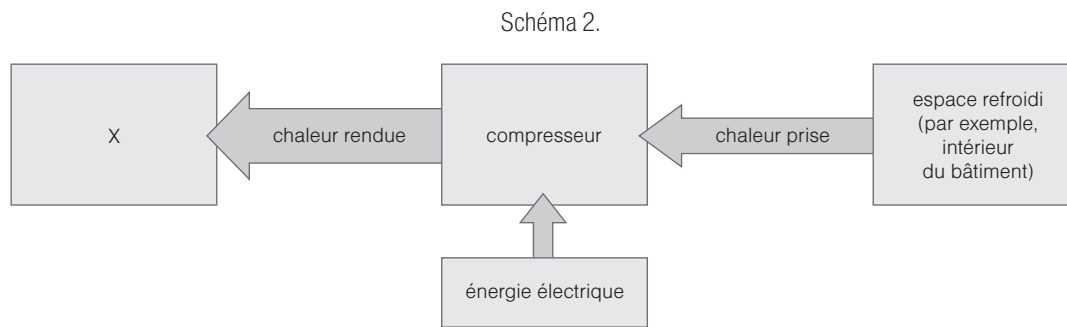
19.1 (1 POINT)

Nommer le principe physique selon lequel aucun moteur thermique ne peut transformer toute la chaleur reçue en travail utile.

19.2 (1 POINT)

Donnez la formule définissant l'efficacité de ce moteur thermique.

Dans les appareils frigorifiques (réfrigérateurs, congélateurs, climatiseurs...) le flux de chaleur est en sens inverse : un compresseur pompe le fluide frigorigène (le fréon) : ce fluide reprend la chaleur du « réservoir de chaleur » de plus basse température (par exemple, l'intérieur du réfrigérateur) et la transmet au « réservoir de chaleur » de plus haute température (dans le cas du réfrigérateur, l'intérieur de la cuisine). Afin de forcer un tel flux de chaleur, il est nécessaire de fournir de l'énergie (en règle générale, l'énergie électrique) au compresseur. Le parcours de la chaleur et de l'énergie dans ces appareils est représenté par le schéma ci-dessous.

19.3 (1 POINT)

Écrivez où passe (schéma 2., élément X) la chaleur rendue lors du travail du climatiseur.

ODPOWIEDZI:

19.1	Réponse : second principe de la thermodynamique.
19.2	$\eta = \frac{W}{Q_p}$ ou une formule similaire
19.3	Affirmation que la chaleur est rendue à l'atmosphère terrestre.

4. GEOGRAFIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie faktów, pojęć, prawidłowości i teorii, a także umiejętność przedstawiania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów z wykorzystaniem dołączonych do zadań map, tabel statystycznych, przekrojów, schematów, tekstów źródłowych itp.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

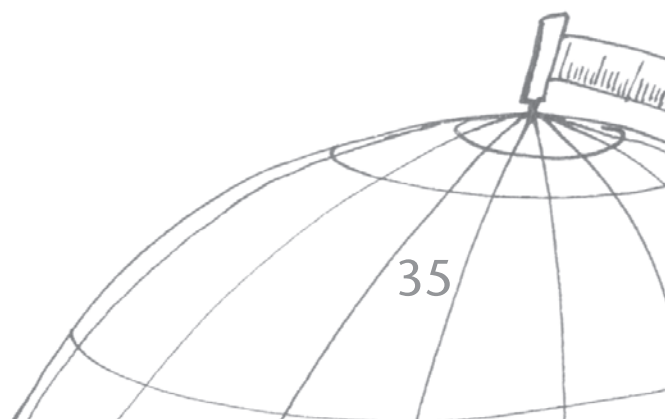
EXERCICE 3. (2 POINTS)

Mettre la lettre V si l'affirmation est vraie et la lettre F si l'affirmation est fausse.

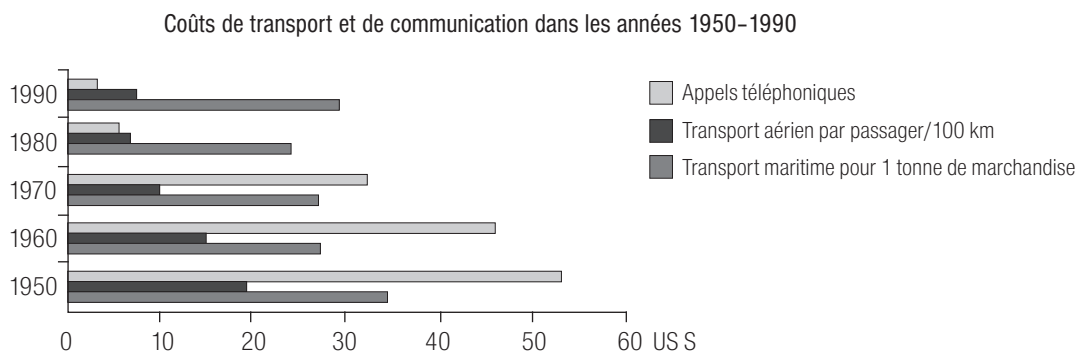
1. Vu le taux des infiltrations plus élevé dans les régions urbaines, le risque d'inondation de ces terrains est moins important.
2. Le courant d'un fleuve est le plus rapide du côté extérieur d'un méandre.
3. Dans le delta d'un fleuve, son lit se divise en faux bras dits les affluents.
4. En général, l'angle de descente d'un fleuve diminue de l'amont vers l'aval.

ODPOWIEDZI:

1. F, 2. V, 3. F, 4. V.

EXERCICE 19. (2 POINTS)

a) Tirer les conclusions relatives aux changements des coûts de transport et de communication dans les années 1950–1990, illustrés par le diagramme ci-dessus.

b) Donner un exemple illustrant l'influence significative des changements de coûts de transport et de communication, observés ces dernières années, sur le processus de la mondialisation.

ODPOWIEDZI:

a) ex. : les coûts du transport et de la communication ont chuté dans les années 1950–1990.

b) ex. : dans de nombreux pays, on procède aux changements d'habitudes alimentaires, des marques déposées, de la langue ou de l'architecture en vue de satisfaire aux attentes des touristes et des hommes d'affaires qui arrivent de plus en plus souvent des parties du monde les plus éloignées / des coûts de transport et de communication plus bas encourageant des multinationales à investir dans des parties du monde éloignées du siège de leurs sociétés / de nouvelles technologies, concepts, modèles de culture sont repris plus vite par les habitants de différentes parties du monde, même celles les plus éloignées.

5. HISTORIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających umiejętność pracy z materiałem źródłowym oraz umiejętność formułowania krótkiej wypowiedzi pisemnej. W tej części egzaminu zdający otrzymuje jeden arkusz egzaminacyjny z różnorodnymi źródłami wiedzy historycznej (źródła pisane do ok. 350 słów, ikonograficzne, statystyczne, kartograficzne i inne), które podejmują wybrane zagadnienie z historii powszechnej. Arkusz egzaminacyjny zawiera różnego rodzaju zadania: zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie, typu „prawda – fałsz”) i zadania otwarte, które wymagają samodzielnego formułowania zwięzłych odpowiedzi na pytania do podanych źródeł informacji. Nieliczne zadania mogą odwoływać się do wiedzy pozaźródłowej. Ostatnie zadanie w arkuszu egzaminacyjnym ma charakter podsumowujący i polega na zredagowaniu krótkiego spójnego tekstu do ok. 150 słów. Temat, zaproponowany w zadaniu, jest zgodny z zagadnieniem głównym arkusza i może nawiązywać do zamieszczonych materiałów źródłowych.

Zadania sprawdzają umiejętności opisane w standardach z historii dla poziomu podstawowego.

EXERCICE 5. (4 POINTS)

Étudiez le document et formulez les réponses :

« Le Conseil [national] de la Résistance, réuni quelque part en France, le 27 mai, constate avec une joie immense la libération totale de l'Afrique du Nord par la victoire des armées alliées; anglaises américaines et françaises. [...]

La France, déjà présente sur tous les fronts, aspire à rentrer plus intensément encore dans la guerre libératrice et à y jeter toutes les ressources de son empire. [...] Pour atteindre pleinement son but, il faut qu'elle ait, au plus tôt, un gouvernement unique et fort [...].

La France ne peut concevoir que la création d'un véritable gouvernement, provisoire certes, mais en ayant toutes les formes et toute l'autorité, répudiant une fois pour toutes, officiellement et dans les faits, la dictature de Vichy, ses hommes, ses symboles, ses prolongements.

Elle entend que ce gouvernement [...] soit confié au général de Gaulle qui fut l'âme de la Résistance aux jours sombres et qui n'a cessé, depuis le 18 juin 1940, de préparer, en pleine indépendance, la renaissance de la Patrie [...]. »

*Motion votée à l'unanimité par le Conseil National de la Résistance, le 27 mai 1943.
(source: Histoire 1er, série S, Paris Bordas, 2003, p. 218)*

Cochez la bonne réponse :

		VRAI	FAUX
A.	Le texte a été rédigé après le débarquement allié en Afrique du Nord.	☐	☐
B.	Le texte réclame la création d'un gouvernement qui continuerait l'œuvre du maréchal Pétain.	☐	☐
C.	D'après le texte, le général de Gaulle devrait prendre la tête d'un gouvernement provisoire.	☐	☐
D.	Les troupes françaises, d'après le texte, devraient se retirer de la guerre.	☐	☐

ODPOWIEDŹ:

Le texte a été rédigé après le débarquement allié en Afrique du Nord.	☒	☐
Le texte réclame la création d'un gouvernement qui continuerait l'œuvre du maréchal Pétain.	☐	☒
D'après le texte, le général De Gaulle devrait prendre la tête d'un gouvernement provisoire.	☒	☐
Les troupes françaises, d'après le texte, devraient se retirer de la guerre.	☐	☒

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź; razem maksymalnie 4 punkty.

EXERCICE 7. (3 POINTS)

Affiche de 1941

(source : *Le monde de 1939 à nos jours : Terminales L, ES, S*, Paris Magnard, 2003, p. 65)

7.1. Qui a pu publier cette affiche? (1 point)

7.2. Quelle était la fonction de l'affiche? (1 point)

7.3. A quelle valeur l'auteur de l'affiche se réfère-t-il? (1 point)

ODPOWIEDZI:

7.1. L'affiche a probablement été publiée par le gouvernement de Vichy.

7.2. Przykładowe odpowiedzi: Exemples de réponses

– C'est une affiche de propagande.

– C'est une affiche qui vise à encourager les Français à aller travailler en Allemagne.

7.3. L'affiche fait appel aux valeurs familiales.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź; w podpunkcie 7.2 powinien wskazać jedną z przykładowych odpowiedzi; razem maksymalnie za całe zadanie 3 punkty.

EXERCICE 9. (10 POINTS)

Présentez la situation des Français pendant la Seconde Guerre mondiale. En répondant à cette question, rédigez un texte de 150 mots environ. Vous y utiliserez les documents ci-dessus ainsi que vos connaissances.

Odpowiedź zdającego powinna uwzględniać *La rédaction devrait prendre en considération les éléments suivants :*

→ ramy czasowe (klęska latem 1940 – wyzwolenie lato 1944) – 1 pkt

les limites temporelles (la défaite en été 1940 – la libération en été 1944) – 1 point ;

→ informację o podziale Francji po klęsce (okupacja niemiecka i tzw. Państwo Francuskie ze stolicą w Vichy) – 1 pkt

une information sur la division de la France après la défaite (l'occupation allemande et « l'État français / régime de Vichy ») – 1 point ;

→ informację o postawach Francuzów (wymienić: kolaboranci – współpracujący z Niemcami, zaangażowani w ruch oporu – związani, identyfikujący się z ruchem oporu oraz bierni – wyczekujący) – 3 pkt (1 pkt za nazwanie każdej postawy)

une information sur le comportement des Français (énumérer : les collaborateurs [qui collaborent avec des Allemands], les personnes engagées dans la Résistance [Liées, à la Résistance, qui s'identifient avec la Résistance] et ceux restants passifs- [qui attendent] – 3 points (1 point pour avoir nommé correctement chacun des comportements) ;

→ wyjaśnienie dwóch spośród ww. postaw – 2 pkt (1 pkt za **krótkie** wyjaśnienie, scharakteryzowanie wybranych postaw)

une explication de deux comportements parmi ceux ci-dessus –2 points (1 point pour une brève explication, une caractéristique d'un comportement choisi) ;

→ informację o życiu codziennym Francuzów (zdający może uwzględnić np. problem niedoboru towarów na rynku, tzw. czarny rynek, system kartkowy, przemysł, korupcja, „polowanie na czarownicę”, antysemityzm) – 2 pkt za wskazanie co najmniej dwóch aspektów życia codziennego (po 1 pkt za każdy aspekt wypowiedzi).

une information sur la vie quotidienne des Français (par exemple : la pénurie de marchandises, le marché noir, le système des cartes de rationnement, la contrebande, la corruption, « la chasse aux sorcières » l'antisémitisme) - 2 points pour avoir indiqué au moins deux aspects de la vie quotidienne (1 point pour chaque aspect)

Zdający otrzymuje razem 9 pkt za merytoryczną stronę wypowiedzi. Dodatkowo 1 punkt za kompozycję wypowiedzi. Maksymalnie 10 punktów za zadanie.

Au total : 9 points pour une rédaction pertinente. 1 point pour la composition de la rédaction. 10 points maximum pour cet exercice.

La réponse peut contenir les éléments suivants :

- *la France subit une défaite dans la guerre contre l'Allemagne (juin 1940) ;*
- *le territoire français est divisé en plusieurs zones dont la zone dite « libre » où le maréchal Pétain prend l'essentiel du pouvoir ;*
- *les partisans du maréchal veulent réaliser une « révolution nationale » qui remet en cause les valeurs républicaines : le suffrage universel, les partis politiques et les syndicats sont supprimés ; une dictature se met en place ;*
- *le régime de Vichy institue des statuts discriminatoires pour les Juifs et participe à leur déportation ;*
- *le maréchal et ses partisans réalisent la politique de la collaboration (politique, économique, militaire) avec l'Allemagne ;*
- *le général De Gaulle, de Londres, lance un appel à la poursuite du combat ; les Forces françaises libres et la Résistance intérieure s'organisent ; beaucoup de Français gagnent le maquis pour éviter le travail en Allemagne ;*
- *certains Français qui refusent de collaborer et n'entrent pas dans la Résistance, choisissent l'attentisme ;*
- *les débarquements des Alliés en Normandie (juin 1944) et en Provence (août 1944) débouchent sur la libération du pays à laquelle participent les Forces françaises libres et les résistants ;*
- *un gouvernement provisoire, respectueux des principes républicains et présidé par De Gaulle, prend le pouvoir.*

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu egzaminacyjnym zdający może otrzymać maksymalnie 47 punktów. Zdający otrzymuje dodatkowo maksymalnie 3 punkty za poprawność językową w całym arkuszu egzaminacyjnym.

6. MATEMATYKA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie pojęć i twierdzeń matematycznych, a także umiejętność interpretowania tekstu matematycznego, stosowania twierdzeń i definicji do rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego, argumentowania i przeprowadzania rozumowania typu matematycznego, zapisywania warunków i zależności między obiektami matematycznymi, uzasadniania wniosków oraz zapisywania ich w sposób czytelny i poprawny językowo.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Podczas egzaminu zdający może korzystać ze wzorów i kalkulatora.

EXERCICE 4. (5 POINTS)

Trois nombres, dont la somme est égale à six, sont les termes consécutifs d'une suite arithmétique croissante. Si les deux premiers nombres restent sans changement, et le troisième est agrandi de 1, nous obtenons les trois termes consécutifs de la suite géométrique. Calculer les termes de cette suite géométrique.

ODPOWIEDŹ:

4. (5 pkt)	Zapisanie liczb $a, a + r, a + 2r$.	1 pkt
	Zapisanie warunków zadania w postaci układu równań: $a + a + r + a + 2r = 6$ $(a + r)^2 = a(a + 2r + 1)$.	1 pkt
	Przekształcenie układu równań do równania z niewiadomą r : $r^2 + r - 2 = 0$.	1 pkt
	Rozwiązanie równania: $r = -2$ lub $r = 1$.	1 pkt
	Wybranie rozwiązania spełniającego warunki zadania i podanie odpowiedzi: 1, 2, 4.	1 pkt

EXERCICE 8. (2 POINTS)

Inscrire dans les cases vides une lettre correspondant aux mots de la liste A-E , afin d'obtenir une proposition vraie.

- A. régulier
- B. convexe
- C. concave
- D. axes de symétrie
- E. angles droits

Si le polygone est , alors il a au moins trois .

ODPOWIEDŹ:

Jeżeli wielokąt jest **A**, to ma co najmniej trzy **D**.

Za napisanie zdania prawdziwego (poprawne wstawienie obu liter) przyznajemy 2 punkty. Jeżeli zdający napisze zdanie fałszywe, nie otrzymuje punktów.

EXERCICE 9. (2 POINTS)

Inscrire dans les cases vides une lettre correspondant aux mots de la liste A-F , afin d'obtenir une proposition vraie.

- A. segment
- B. triangle
- C. quadrilatère
- D. cercle
- E. centre de symétrie
- F. axes de symétrie

Si la figure est un , alors elle n'a pas de/d' .

ODPOWIEDŹ:

Jeżeli figura jest **B**, to nie ma **E**.

Za napisanie zdania prawdziwego (poprawne wstawienie obu liter) przyznajemy 2 punkty. Jeżeli zdający napisze zdanie fałszywe, nie otrzymuje punktów.